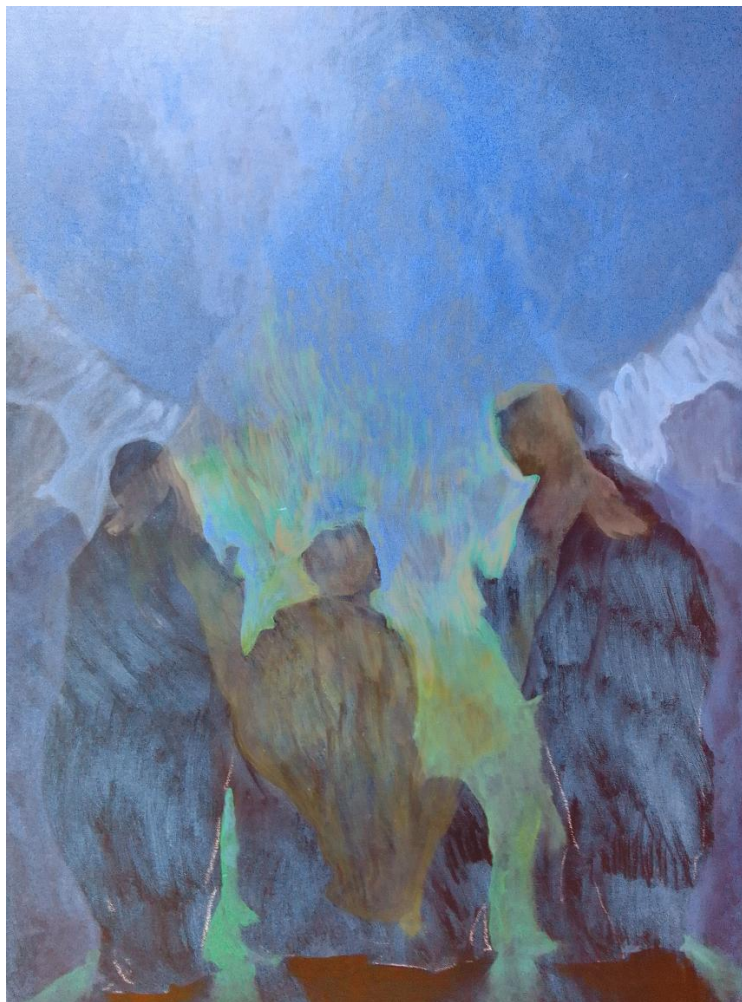

A KERESZTÉNY KÖZÖSSÉG KÖRLEVELE

2023. KARÁCSONY -
2024. EPIFÁNIA/VÍZKERESZT-PASSIÓ

TARTALOM

CÍMLAPKÉP Döbrönte Zoltán: Pásztorok	
IMPRESSZUM	3
IDŐSZAKI GONDOLATOK	
Nyugalmat találni a nyugtalan időkben	4
Göllner Mária: A karácsony	5
Bozókiné Anna: Vízkereszt, epifánia, háromkirályok ünnepe	7
Evelyn Francis Capel: A nagyböjt	9
SZENTSÉGEINK	
A konfirmáció szentsége és előkészületei	15
Szentségeinket fogadták 2022 Adventje óta	17
KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK	
Terveink az ispánki házunkkal	18
Fiatal felnőttek a kápolnai beszélgetéseikről	22
Hétköznapi alkímia - A kultikus ruhák vasalása	24
Balogh Ádám: Gondolataim a reformációról	25
Karácsonyi szertartások	27
GAZDASÁGI ÜGYEINK	
Hogyan juthatunk el közös erőfeszítéssel gyülekezetünk szélesebb körű és stabilabb anyagi hordozásához?	28
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS	
Vendégünk volt Roger Druitt	33
Francia látogatók	35
Kirándulás Bécsbe - fiatalok beszámolója	38
Fiatal szemmel a regionális találkozón	40
Regionális munkatalálkozó Németországban	41
Pappá szentelések Stuttgartban	43
Nemzetközi ifjúsági találkozóra várjuk a fiatalokat	43
Alfred Heidenreich életrajza	43
SZÍVÜGYEM	
Az AntroOtthon és az egerészölyv	52
Római vakáció – pápai áldással	55
CSOPORTMUNKÁK ÉS KÖZÖSSÉGI BESZÉLGETÉSEK	57
KAPCSOLAT	

A veleméri templom

A programjainkat és a heti evangéliumrészeket külön ismertetőnkben tesszük közzé.

IMPRESSZUM

Kiadja:

A Keresztény Közösség Egyház Magyarországi Gyülekezete
1051 Budapest, Nádor u. 34.

Adószám: 18296862-1-41

E-mail: info@akereszténykozosseg.org

150 papírpéldány és digitális megjelenés

Felelős szerkesztő: Silye Imre pap, lelkész

Olvasószerkesztő: Boros Mária

Nyugalmat találni a nyugtalan időkben

Hogyan válhatnak a szentségek a mindennapokban a szeretet és a szabadság erőforrásaivá?

Napjainkban igen sok békétlenséggel találkozunk. Fizikai, lelki és szellemi szinten is háborúk folynak; körülöttünk, köztünk és bennünk is. Háborúk, melyek az emberi méltóságot támadják, az egyéni szabadságot akarják korlátozni és szeretetlenséget, önző célokat hoznak magukkal. Olykor erőszakkal, olykor gyors sikereket és csodákat ígérő csábítással vagy szenzációval. Hogyan találhatjuk meg a helyes irányt abban, hogy mire fordítsuk az időnket és a figyelmünket és mire mondjunk nemet? Mi lehet az iránytűnk, ami segít eligazodni a világban zajló események és az egyre szaporodó lelki és szellemi irányzatok, impulzusok között?

Első lépésként olyan kérdéseket tehetünk fel magunknak, amelyekkel igyekszünk felismerni és megérteni a minket érő hatások mögött álló erőket és szándékokat. Milyen gondolatok és érzések ébrednek vagy erősödnek fel bennem; milyen célja van a cselekvésre indító késztetéseknek?

Van ezekben félelem vagy félelemkeltés, sietség vagy siettetés? Esetleg kritika, elvárás, elítélés? Valakinek vagy valaminek a semmibe vétele?

Ha ezek közül bármelyiket is felismerjük, akár csak halkán is megszólalni a lelkünkben, akkor újabb kérdésekkel erősíthetjük Krisztus fényét magunkban.

Hogyan tudunk nyitottsággal és odaadással fordulni a világ felé, hogy közben ne veszítsük el önmagunkat, hanem a gondolkodásunk fényével világítsuk át érzéseinket és tetteinket? Hogyan tudjuk az ismeretlen felé forduló szeretetünket a gondolat és az értelmes ítélet fényével úgy áthatni, hogy a szeretetünk ne váljon ábrándos rajongássá?

A Keresztény Közösség megújított szentségeiben azokhoz a szellemi lényekhez fordulunk, akik az érzékfeletti világokból az emberré válásunkat olyan módon akarják kísérni, hogy a szeretet növekedjen bennünk és általunk; emellett pedig minden pillanatban tiszteletben tartják az emberi szabadságunkat.

A nehézségekben egyre több kereső lélek keresi az utat Krisztushoz, hogy az Ő szabadon hagyó és bátorító szeretetével tekintsen a világban zajló eseményekre, embertársaira és önmagára is. Ez a szeretet tud megnyilvánulni nemcsak a szentségekben, hanem a hónap első vasárnapjain történő elmélyítő beszélgetésekben; az életsorsok megosztásában, melyeket a taggá vált társainktól hallhatunk; a családos napokon; a csoportmunkákban; az egyéni életutak kísérésében - egyszóval közösségünk sokrétű életében.

Ebbe az életbe igyekszünk bepillantást nyújtani ezen körlevelünk által is.

Áldott karácsonyi időket kívánok mindenkinek, Silye Imre és a munkatársak nevében is.

Bozókiné Anna

A karácsonyi körlevelünk a húsvétig terjedő időszakot fogja át, ezért ebben a rovatban igyekszünk sokszínű tartalmat közvetíteni. Olvashatunk gondolatokat karácsonyról, a vízkeresztről, vagy az eddig kevésbé érintett nagybőjtről is.

Göllner Mária: A karácsony

A karácsony minden keresztény egyháznak a legnagyobb ünnepe, melyet mindegyik a maga kereteiben, saját szertartásai és hagyományai szerint a legáhítatosabb, a legnemesebb módon emel ki és méltat. Mi magunk részéről ezúttal csak rá akarjuk irányítani olvasóink figyelmét arra, hogy azt az ünnepi tartalmat, melyet a karácsony jelent, vagyis Istennek emberként való megszületését, már ennek megtörténte előtt sok évszázadon keresztül remélte és várta az emberiség. Az Ótestamentum prófétái mintha csak azért születtek volna, hogy az emberiségnek előre hirdessék az eljövendő Megváltót, hogy az emberiséget előkészítsék a világ karácsonyának eljövetelére. Őrajtuk kívül pedig a Krisztus előtti ókor művelődéseinek középpontjain, a zártkörű szent iskolákban tudták és hirdették a papi bölcsek, hogy a Teremtő Istennek egyszülött s vele egy fia: az Ég és Nap királya, el fogja hagyni égi birodalmait, hogy

lejőve a földre végig szenvedje az emberlét gyötrelmeit s magát a halált is. Ezek a régi próféták, régi bölcsék, éppúgy mint maguk a tanítványok: tudták jól, hogy Krisztus születése nem csak a földre nézve egyedülállóan fontos, nagy esemény. Tudták azt, hogy az egész mindenségre s annak minden lényére nézve, nagy megrázkódtatást és ünnepet jelent, hogy a természeti és erkölcsi világrend legnagyobb ereje a földet választja középpontjául, lakóhelyeül, testéül. („Ez az én testem, ez az én vérem.”) A karácsonyi történet tehát nemcsak a földet, nemcsak az embert érdekli, hanem az egész mindenséget. A karácsonyi ünnep nemcsak az emberiség ünnepe, hanem az egész mindenségé.

S valóban a karácsony a mindenség életének egy igen sajátos időpontjára esik: akkorra, amikor az éjszakák a leghosszabbak s a nappalok a legrövidebbek. Akkorra, amikor a növényi élet egészen kihal, mikor a nap ereje a leggyengébb, mikor az ég viharai elcsöndesednek. Egyszóval akkorra: amikor a mindenség és föld természeti erői a lehető legkevesebb munkát végzik égen, földön, vízben és föld alatt. Úgy tűnik fel, hogy a mindenség és föld mindazon ereje, amely az év többi részében a növésnek, termésnek, érésnek, melegnek, ragyogásnak, változásnak s gazdagságnak szenteli magát: ebben az időben visszahúzódik munkájától. Valamennyi valóban felszabadítja magát, hogy egyes-egyedül egyben segédkezzék: *elhozni a földre, az emberek szívébe a karácsony lelkét.*

S tényleg a karácsonyi napokban más lehelete van a levegőnek, más fénye a csillagoknak, más biztatása a ködös reggelnek, más simogatása a korai félhomálynak, mint máskor. Más tekintet néz ki az emberek szeméből, más barátságosság érződik kézfogásukon, mint egyébkor! A karácsony lelke, mint *hatalmas valóság* hatja át a földet s a mindenséget.

Maga a karácsonyi idő december 25-től, január 6-ig tart, mely nap ünnepli azt a legnagyobb pillanatot, amikor Keresztelő János Jézust a Jordán vizében megkeresztelte, s amikor az égbolt is megnyílván, bizonyította a nagy tény, hogy maga Isten szállott le a földre.

December 25. s január 6. közé esik az a 12 éjszaka, melyet régi idők-től fogva „a 12 szent éjszakának” neveztek s azt tartották, hogy ebben a 12 éjszakában mindazokra az emberszivekre, melyek tiszta szándékkal s áhítatos elmélyedéssel gondolnak a karácsonyra, átalakítóan, bölcseséghozóan hat a karácsony lelke. Régi emberek megfigyelték ebben a 12 szent éjszakában álmaikat, belső sugallataikat s felismerték, hogy azok

sokszor erkölcsi fejlődésükre és sorsukra nézve fontos útmutatásokat tartalmaznak.

Január 6. vagyis Vízkereszt után vége a karácsonyi időnek s akkor majd arra kell törekednünk, hogy ami enyhülést és áldást hoz a karácsony, az ne halványuljon el bennünk, hanem ható, élő erőként maradjon meg: jövő karácsonyig.

Göllner Mária S. R. után (S. R. Rudolf Steinerre utalhat)

Bizalom, 1. évf. 1. sz., 1929. Karácsony

<https://epa.oszk.hu/02600/02639/00001/pdf/>

A Bizalom börtönűjság további példányai elérhetők:
<https://epa.oszk.hu/02600/02639>

Eljött az Idő	hóval rejtetten	fátyol fellegben	Angyalok járnak
Születéssel növe	kedves vágyakozás	megbocsátás létben	kérések szállnak
Éterben fénylő	távoli csillogás	szeretet öröm	együtt a Család
Krisztusi Erő!	érzés váraozás	reményben és hitben	Béke és Ragyogás!

Bujdosó Judit verse

Bozókiné Anna: Vízkereszt, epifánia, háromkirályok ünnepe

Advent, karácsony, vízkereszt. Ez a három ünnepi időszak egymást követi az évkörben. Az advent a váraozás, a felkészülés ideje, amit külső és belső tevékenységek, szokások kísérek: adventi koszorút készítünk, gyertyát gyújtunk, az erényekkel foglalkozunk...

A karácsony megéléséhez még több „muníciónk” van: a karácsonyi szertartások, foglalkozás egy kiválasztott témával a 12 szent éjszakán, éves vissza- és előrettekintés... – kinek-kinek érdeklődése és lehetősége szerint. Ám a vízkereszt ünnepi időszaka már jóval kevesebb figyelmet kap, és magának az epifánia szónak a jelentése is ismeretlen sokak számára. Ezért most az ünnepek sorából a vízkereszt, epifánia, háromkirályok ünnepének jelentőségével, szimbólumaival foglalkozunk mélyebben.

Az epifánia görög eredetű szó (epiphancia), jelentése: megmutat, megjelenés, jelenlét, az Úr megjelenése. A magyar katolikus lexikonban ez szerepel még a szó magyarázatánál: *Az ókori vallásosságban* egy istenség rövid ideig tartó, látható és/vagy hallható megjelenése. A *görögöknél* Homérosz óta valamely jótékony istenségnek váratlan, de jót jelentő megjelenése; *a hellénista korban* segítségük megtapasztalása, menekülést, szabadulást hozó közbelépésük is.

Mit is ünneplünk ebben az időszakban, aminek első napja január 6-a, amely már ünnepnap volt az ókori Egyiptomban is, ahol az Ízisz által keresett és újra megtalált Oziriszt ünnepelték ekkor? Jézus Krisztus életének két különböző eseménye kapcsolódik ehhez a naphoz. A vízkereszt Jézus 30 éves korában történő keresztelésére utal a Jordán folyóban, amikor Krisztus isteni lénye összekapcsolódott Jézussal és három évig élt egy isteni lény egy földi emberben. Mindaz megtörténik, ami az epifánia szóban benne van: az Úr megjelenik; az istenség láthatóvá, hallhatóvá lett; és menekülést, szabadulást hoz.

A háromkirályok ünnepe Jézus életének egy egészen más eseményéhez kapcsolódik. Máté evangéliumának történetére utal, amikor a salomoni ág Jézus gyermekéhez három keleti bölcs érkezik, követve az aranycsillagot (görögül: Zoroaszter), hogy lássák a gyermeket, aki egykor mesterük, Zarathusztra volt, és kincseiket – aranyat, tömjént, mirhát – átadják neki. A keleti bölcseket mágusoknak vagy királyoknak is nevezik. Rudolf Steiner néhány előadásában¹ beszél a három bölcsről, kapcsolatukról a gyermekhez, valamint a három ajándékról is, amit három szellemi erőként, olykor három lélekerőként említ: a gondolkodás, az érzés és az akarat szimbólumaként, vagy a három nagy erényként, amelyek a bölcsesség, a szépség és a jóság (erő).

Caspar Afrikából jön és nevének jelentése: „kincstárnok”, a perzsa „ghaz” = kincs; és a „bar” = vezetni, irányítani, gondoskodni szavakból ered. (Mi Gáspárnak nevezzük őt.) Ő az, aki a mirhát hozza az akarat megerősítéséért. A mirha a jelképe a magasabb élet feltámadásának, ami megöli, legyőzi az alacsonyabb életet, vagyis az élet halál feletti győzelmét szimbolizálja. Jacob Böhme a következő szavakkal fejezi ki ezt a gondolatot: „Aki nem hal meg, mielőtt meghal, az elpusztul, amikor meghal.”

Melchior (Menyhért): „fénykirály”, a héber „melech” = király és a „la ór” = fény szavakból. Európából jön. Ő hozza az aranyat, a bölcsesség, az intelligencia szimbólumát. Az arany a külső bölcsességgel teli erő szimbóluma, ami a gondolkodás területéhez kapcsolódik.

Balthazar (Boldizsár): „Baál” urat vagy mestert jelent; a babiloni-héber eredetű név jelentése: „Baál mentse meg az életét, mentse meg a királyt”. Ázsiából, Indiából jön. Ő hozza a tömjént, ami annak képe, hogy az érzésnek fel kell emelkednie az istenséghez, ami a kultikus áldozatokon keresztül történik meg, és köze van az intuícióhoz. Isten megtermékenyíti a hozzá felemelkedő érzést, amit aztán a kegyesség és a jámborság hat át. A világ éterének is a szimbóluma, amelyben a szellem él.

A berlini 1904-es előadásában Rudolf Steiner részletesebben beszél Ozirisz történetéről, arról, hogy az újra megtalált Ozirisznek, az Isten fiának az ünnepét szimbolizálja a január 6-ai ünnep, és hogy a háromkirályok ünnepe ugyanez az ünnep, csak hogy ez keresztény, Krisztussal áthatott ünnep lett. Előadásának záró mondata pedig így hangzik: „A háromkirályok ünnepe ezért egy olyan ünnep, amelyet minden évben január 6-án ünnepeltek. Ennek az ünnepnek a jelentősége egyre inkább növekszik. Az emberek egyre jobban megértik majd, hogy mi egy mágus, és hogy mik a nagy mágusok és mesterek. A kereszténység megértésén keresztül az ember aztán majd a szellemtudomány megértéséhez jut.”²

Bozókiné Tengely Anna

1. Rudolf Steiner előadása, “A Háromkirályok ünnepe” 1904. december 30-án, Berlinben; továbbá GA 60; GA 114; GA 96
2. Rudolf Steiner előadása, “A Háromkirályok ünnepe” 1904. december 30-án, Berlinben.

Evelyn Francis Capel: A nagyböjt

Vízkereszt után a keresztény év következő ünnepe a nagyböjt. A kettő közötti időszaknak megvan a maga különleges jelentősége a kereszténység éves ciklusában. Krisztusnak Jézusban történő megtestesülését idézi fel, amikor magára vállalta, hogy testben él, és férfiakkal, nőkkel jár

együtt a földön. A Jézus Krisztus szavait és tetteit megörökítő, sok-sok evangéliumi történet megfelelő tartalmat nyújt a gondolkodásra és elmélkedésre ebben az időszakban. Az Emberré vált Isten képe betölti szívünket és elménket, felébreszti bennünk a jövőképet, hogy mivé válhat a földi élet, ha ily módon átváltozik. Az evangélisták olyan szavakat jegyeznek le, amelyeket Krisztus emberi szájon ejtett ki, olyan utakat, melyeket emberi lábbal tett meg, olyan cselekedeteket, melyeket emberi kézzel vitt véghez. Testünket azóta méltóság hatja át, mert Ő egykor húsban és vérben lakozott; földi útjaink megszentelődtek, mert Ő magáévá tette őket. Abban az évszakban, amikor a tél keményen szorongat bennünket, amikor minden olyan terhesnek tűnik, ihletet meríthetünk az Őáltala átváltoztatott földi élet ezen képeiből.

Fokozza és erősíti ezt az élményt egy másik átélés. Krisztus továbbra is részt vesz földi létünkben, még ha más értelemben is, mint ahogyan az az evangéliumokban megjelenik. Szelleme folyamatosan velünk van, és megmutatja magát mindenféle módokon. Ezek egyike, ha tudatosul, hogy kísérlők van az élet útján. Amikor a próbatételek és a terhek túl nehéznek tűnnek, az erő pedig túl kevés, amikor eláraszt minket a tehetetlenség érzése, akkor a szív, ha elég nyitott, megérezheti, hogy közel van Ő, aki vállalta, hogy megismerkedik az ember terheivel. Éppen amikor a lét természetszerűleg a legnehezebb súlyt rakja ránk, akkor érzékelhető legkönnyebben ez a közelség. Az isteni kísérlőt az emberi szív minden időben és évszakban megtalálhatja a földi létezésben, de ez az évszak természeténél fogva a többenél jobban kedvez ennek az átélésnek.

Az időszak azután átmegy a nagybőjt idejébe, amely a húsvét eljövételét készíti elő. Mire elkezdődik, a télvég átadja helyét a tavasznak. A nagybőjt dátuma a húsvétéval együtt változik. Míg a karácsony rögzített ünnep, a húsvét ideje az égi állásoktól függ, a nap és a hold egymáshoz való viszonyának váltakozásától. Ez az egyetlen olyan rend maradt fenn az életünkben, amelyben az égitestek visszatükröződnek a földön. A régebbi korokban általában elismerték a csillagok hatását az emberi életre, de ma már nagyon kevés maradt meg a régi szokásokból – ezek egyike a húsvét mozgó ünnepe. De még ez is problémává vált. Sokan tartják úgy, hogy a törvényben rögzített dátum gyakorlati előny nélkül járna. A valóságban a probléma sokkal jelentősebb. Jó, hogy ami a

világmindenségben történik, hatással legyen a földi létre? Vagy csupán az üzleti előny szempontja irányítsa a világot? A húsvét dátuma olyan próbakő lett, amelynek segítségével felfedezhetjük, mennyire vagyunk tudatában annak, hogy része vagyunk az egész mindenségnek, és osztozunk annak létében. A problémát ez jelenti, ennél egyáltalán nem jelentelenebb dolog.

Az egyház régi szokása szerint a nagyböjtnek hat hétig kell tartania, és ezalatt az életnek más mederben folynia, mint az év más időszakában. Főként a bűn érzékelésére kell összpontosítani. Több időt szánni a szellemi gyakorlatoknak, és böjtöt tartani. Hosszú ideje már, hogy a nagyböjt aránytalan teret foglal el az egyházi évben, és elveszített valamit valódi szerepéből, ami a húsvétra való felkészülés. Az ünnepnek a húsvét vasárnapot követő időszakban kell kicsúcsosodnia, a feltámadás negyven napjában, mely a mennybemenetelig tart. Jó ok van ma arra, hogy négy hétre rövidítjük a nagyböjt idejét, és okkal keresünk új utakat, hogy az előkészület jellegét kölcsönözhesük ennek az időszaknak. Segítségükkel helyreállna valódi kapcsolata a húsvétal.

A nagyböjt a tavasszal együtt érkezik el. A természeti világ és az emberi lélek belső állapota között feszülő, óriási ellentmondás élé állít bennünket. A növények és a fák bimbózni és virágozni kezdenek. Mi, emberlények érezzük a növekvő életerőket, de nem tudunk azonnal harmóniába kerülni velük saját belső természetünkben. Milyen gyakori élmény, hogy tavasszal először is ólmos fáradtságot érzünk a tagjainkban! Milyen gyakran halnak meg a betegek a krókuszok vagy nárciszok nyílásával! A tavasz elsősorban a növények ünnepe. Az emberlélek nem talál rá addig az új életre, amíg nem találkozik a halál élményével, és nem fogadja el azt a feltámadás ünnepe felé vezető úton. Ebben az évszakban a léleknek fel kell ismernie, hogy mélyen különbözik a természettől. A tavasz az Emberben addig nem az új élet kezdete, amíg a nagyböjt nem vált át a húsvétra.

A nagyböjt annak az ideje, hogy tudatosítsuk, ami valójában mindig jelen van az emberi életben, csak félig rejtetten – az elmúlást, a halált és a gonoszt. Az elmúlás folyamatosan velünk van. A természeti világokban az egyensúlyt a növekedés és a hervadás között, a születés és az elmúlás között a természet bölcsességereje tartja fenn, amely létezésük teljes ideje alatt uralkodik. A nyáridőben megtermett magok egy részét

visszatartják a csírázástól. A fészekbe rakott tojások közül néhány nem kel ki. Az állatok kicsinyeiből vannak olyanok, amelyek elpusztulnak, még mielőtt felnőnének. Az emberi élet világában a természet már nem tud egyensúlyt tartani. A pusztítás nagy erői kerültek az emberek közvetlen uralma alá, miközben ők még nem ébredtek rá a felelősségre. Szerte a világban látjuk a példákat a zűrzavarra, amelyet az emberek a bölcsesség hiánya miatt teremtenek. Mai világunk állapota, ha belegondolunk, szörnyűnek tűnhet, de rá kell ébrednünk, hogy a baj forrása belőlünk fakad. Akár személyesen bűnösök vagyunk, akár nem, nem fordíthatjuk el a szemünket arról, ami az egész emberi közösséget éri. A felbomlás körülöttünk zajló folyamatán elmélkedve rá kell találnunk belül a nyugtalanító készletésre, melynek segítségével felfedezzük az erőt az ember tevékeny erőiből kiinduló, új teremtésre.

Belülről is, kívülről is találkozunk a halállal. Belül olyan erőként éljük át, amely elől soha nincs menekvés, amíg a földön élünk. Életutunk végén, amikor egy másik szférában zajló, új élet küszöbénél állunk, a halállal kívülről nézünk szembe. Felismerjük a sötét erőt, amely titokban bennünk működött az évek során végig. Talán hajlamosak vagyunk ellenségnek tekinteni a halált, de nagyon sok segítséget köszönhetünk neki azon a téren, ahogyan ma élünk. Felépítésünk egyensúlya az élet és a halál erői között – ez teszi lehetővé, hogy egyszerre éljünk és gondolkodjunk, cselekedjünk és ugyanakkor tudatában is legyünk annak, hogy mit cselekszünk. Természetünk egyik oldala a halál belső jelenlététől függ az egész életen át. Az élet végével a kívülről érkező halálerő leárnyékol bennünket. Amint a test teljes egészében az ő markába kerül, az örökkévaló lélek kijut a hatóköréből, és eltávolodik a mindenség eleven világába. Ott megszabadul az addigi létállapotból, és belép az újba. A halál belül is, kívül is jó szolgálatot tesz nekünk, ám ezzel együtt nagy veszélyekkel jár; ha erejét nem tartjuk uralmunk alatt, a felbomlás fenyeget. Amikor eltűnődünk a tapasztalásban való jelenlétének misztériumán, mélyebben megértjük annak a tettét, aki eljött, hogy legyőzze értünk a halált.

Ahogy a halál, úgy a gonosz is végigkísér minket földi létünkben. Könnyű lenne a gonoszt az ördögök képében ábrázolni, akik kívülről jönnek, hogy megkísértsenek bennünket, ránk támadjanak. Ha azonban ezt tesszük, akkor gyakorlatilag kivetítünk valamit, ami belül munkálko-

dik. A gonoszra való hajlam minden emberlélekben jelen van. A kísértés, hogy a bennünk rejlő rossz természetet kövessük, mindig itt van; annál is inkább, mert a gyengeségünk ezt megkönnyíti számunkra. Belső erőre és erőfeszítésre van szükség, hogy szívünkben és életünkben valóra váltsuk a Jót. A lehetőség, hogy azt teremtsük meg, ami jó, mindig rendelkezésre áll, csak állandó szorongatásban tart minket a kísértés, hogy utat engedjünk a természetes gyengeségnek. Ismerjük például az önzést. Természetből fakadóan vagyunk önzők, a létezés rendes kerékvágása szerint. Ez magától adódik, nincs szükség erőfeszítésre. De amikor próbálunk felelősségérzetre szert tenni magunkban, hogy valódi érzékünkben fakadóan szólaljunk meg, hozzunk döntéseket és cselekedjünk, akkor ehhez hatalmas belső munka és tudatosság szükséges.

Az emberlélek nem tudna a halál és a belső gonosz jelenlétével állandóan és tisztán szembenézni. Időről időre viszont képesnek kell lennie félrehúzni a fátylat, és ehhez a nagybőjt a megfelelő időszak. Ilyenkor valami ilyesmí módon kezdünk gondolkodni az emberi természetről: tudatában vagyok önmagamnak itt, a földön testben létező emberlényként. De nem az vagyok, ami a bennem létező halálerő és a gyengeségemen keresztül ható gonosz erő nélkül valójában vagyok. Saját erőmből nem tudom felemelni magam ebből a helyzetből. Hogyan vált a halál és a gonosz ilyen mértékben a részemmé? Amíg a földi lényemben vagyok, üres és betöltetlen vagyok. A gonosz be tud lépni bennem oda, ahol űr van. Túlságosan összekötöttem magam a halállal. Túl sokkal tartozom ennek az erőnek, ezáltal lettem olyan, amilyen vagyok. Csakis a Szellem jelenléte a bensőmben tölthet be, szabadíthat ki engem a halál markából, adja meg az erőt ahhoz, hogy megteremtsen önmagamban az istenit. A szellemi ember lesz képes megváltani a földi embert.

Az üresség hangulata és a Szellemben való beteljesülés iránti vágyakozás – ezek tartoznak a nagyböjthöz. A halál és a gonosz tudata a lélek vágyakozásának forrása. Húsvétkor a halál legyőzésének igazi jelentését nem érthetjük meg, ha ez a felismerés nem érkezett el hozzánk a nagyböjt idején. Ennek az ünnepi időszaknak a megtapasztalásához kellő, igen fontos tulajdonság nem más, mint a bátorság. Ami más időszakokban annyira rejtve van, most szembe kell vele nézni.

Soha nem könnyű a tényekkel szembenézni, legkevésbé az a halál és a gonosz valóságos létezésének sötét tényeivel. Könnyebb elkerülni őket. A nagybőjtön át a húsvéthoz vezető út azonban az az út, amelyet Krisztus járt földi léte folyamán. Nincs más mód, hogy behatoljunk ebbe a tettbe, mint hogy elfogadjuk ezt a belső élményt anélkül, hogy elhúzódnánk előle, míg el nem vezetnek minket a feltámadáshoz.

A Világige Emberré lett Jézus Krisztusban, aki lépésről lépésre magára vette a földi Emberiség sorsát. Belépett a halál és a gonosz jelenlétebe. Nekik nem volt részük az Ő lényében, hiszen természete a mennyekből való volt, nem úgy, mint a mi hétköznapi emberi természetünk, amely részben égi, részben földi. Bár Ő maga szabad volt tőlük, eljött, hogy magára vegye az Ember életét és szabadon belépjen oda, ahol ők jelen vannak. Inkarnációja fokozatos leszállás volt a mélységekbe, ahol az ő erejük uralkodik. A megkísértés, ami rögtön a Jordán-keresztelőt követte, volt az első pillanat, amikor szemtől szemben állt velük. Ettől kezdve földi élete folyamatosan az ő jelenlétükben zajlott. A nagyheti események egy dráma jelenetei voltak, csúcspontjukra érve. A Golgotán felállított kereszten, a pokolba való leszállás idején a sötétség szellemi erőitől szenvedett és velük birkózott. Azzal viaskodott és azt győzte le, ami azzal fenyegette az emberlelkeket, hogy elnyeli és elpusztítja őket.

Krisztus Szelleme benne lakozik a sötétségben, melyet a halál és a gonosz erőt szolgáló lények borítanak a földi lét fölé. Korról korra tovább alakítják befolyásukat. A mi korunkban azt látjuk, hogy a sötétség az emberi gondolkodásba hatolt be, egészen addig, hogy az elme szeme sokakban csak arra képes, hogy az anyagot lássa a különféle formákban, melyek a mechanikus törvényeknek köszönhetően léteznek. A materializmus nem pusztán egy gondolkodásmód vagy életszemlélet, hanem sűrű szellemi homály, amely elsötétíti az emberlelkeket, megvakítja a belső szemet, eltompítja a szívet. Halálos a hatása, mivel a létet sekélyessé és szürkévé teszi, az életet megfosztja az értelmétől. Napfogyatkozást okoz a modern kor szellemi életében. De nem kell, hogy elveszünk a nyomorúságban, mert Krisztus fénye világít a sötétben. Mindazok meg fogják Őt találni, akik megtanulják saját vágyakozásukból kiindulva megkeresni az árnyékban az igazi fényt, akik az ürességben megtalálják a szükségét a létezés értelmének.

A keresztény ünnepek menetében a nagybőjt az az időszak, amikor a szívünk a halál árnyékának völgyében lakozik. Ekkor szembesülünk mindazzal, ami a létezésünk mögött húzódik az egész év során, a gonosz jelenlétével, a halál fertőzésével, mely nemcsak bennünk, hanem a körülöttünk lévő világban is jelen van. Egyszer egy évben elmerengve állunk meg előttük, és ebben az élményben ráébredünk, hogy nem vagyunk egyedül az árnyak völgyében. Krisztus velünk van, és sugározza magából a fény, az élet és a szeretet szellemi erejét, ahogy a nap az égen a külső fénnel ragyog.

Angolból fordította: Boros Mária

Részlet a szerző A keresztény év című könyvéből.

SZENTSÉGEINK

A konfirmáció szentsége és előkészületei

Serdülőkorban nagy változások történnek a gyermekben testi, lelki és szellemi szinten. A testi érés, az önállósodó lelki élet és az ideálok megjelenése egyszerre hatnak, gyakran nehezen terelhető hullámokat vetve. Távolokat nyújtó magaslatozok és veszélyeket rejtő mélységek kezdenek feltárulni, és felébred a törekvés az élet egyre önállóbb, egyéni vezetésére. A konfirmáció ehhez a próbatételekkel teli fejlődési folyamathoz kapcsolódik. Az élet forrásához, Krisztushoz vezet a gyermeket, hogy a Feltámadott erejéből tudjon meríteni örömben és szenvedésben. Ez a szentség egyben megnyitja az utat az emberszentelő szertartáshoz. Az ifjúkorba lépő gyermek első alkalommal részesül kommunióban, ami megerősíti őt ahhoz, hogy elkezdhesse önnevelését és saját életútját.

A konfirmáció szentségét a 14 éves fiatalok fogadják közösségünkben egy közel egyéves felkészítési folyamat után. A felkészülést egy nyári táborral kezdjük, ahová az ország több pontjáról érkeznek a gyermekek. A 2024. július közepére tervezett konfirmációs táborba a 2010 húsvétja és 2011 júniusa között született gyermekeket várjuk. A létrejött csoport felkészítését 2024 őszén folytatjuk a szülők felkészítésével párhuzamosan. A gyermekek konfirmációja 2025 húsvéti időszakának második vasárnapján, április 27-én lesz.

Jelentkezni 2024. június 10-ig Bozókiné Annánál lehet: tel: +36 20 463 4163; email: bozoki.anna@akereszténykozosseg.org

2024. április 7-én a konfirmáció szentségében részesülnek:

Ádám Lehel Mihály, Appl Adorján Ambrus, Fülöp Zsófia, Huffman Milla Amethyst és Kramer-Boga Emma.

A konfirmánsok és fiatalok táborában 2023 nyarán

Szentségeinket fogadták 2022 Adventje óta

KERESZTELŐ

Huffman Milla Amethyst (*2009)
Madarász Mihály (*2020)
Madarász Terka Lilána (*2022)
Madaras Kincső Virág (*2009)
Madaras Bátor Örs (*2009)
Jörg Zakariás (*2009)
Jörg Lukács (*2015)
Bodnár Bianka (*2022)
Varga Boglárka (*2012)
Varga Csongor (*2020)
Farkas Elina Sára Elizabeth (*2010)

KONFIRMÁCIÓ

Madaras Kincső Virág
Madaras Bátor Örs
Kollár Sámuel
Varga-Szemes Róza Júlia
Madarász Kristóf
Kovács Kincső Katinka
Dakó Luca Sára
Termezky-Nagy Rózsa Paulína
Venicz Botond
Berettyán Regő Benedek

HÁZASSÁGKÖTÉS

Rátkai Noémi és Horváth László

SZENT KENET

Szabó Mária (1941-2023)

TEMETÉSI RITUÁLÉVAL KÍSÉRTÜK

Póder Pálné Kovács Ilona (1945-2023)
Merényi László (1951-2023)
Gácsi József Ákos (1965-2023)
Szabó Mária (1941-2023)

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK

Az Órség–Zala–Szombathely térségi szertartásterünk ispánki háza, melyet szeretnénk felújítani

Kedves Közösségünk!

Immár 12 éve, hogy 2011 decemberében megalapítottuk A Keresztény Közösség magyarországi gyülekezetét Budapesten. Azóta rendszeresen tartunk szertartásokat, előadásokat, csoportos és lelkigondozói egyéni beszélgetéseket Budapesten, a Parlamenthez közeli Nádor utcai kápolnáinkban. Mivel országos gyülekezet vagyunk, kéthavonta az Órségben és mostantól Nemesvámoson, nyaranta pedig a családi táborban is lehet csatlakozni szertartásainkhoz, programjainkhoz. Az országban még hét helyen van olyan csoportunk, ahol beszélgetni lehet az Evangélium és életünk összefüggéseiről, a kereszténység különböző kérdéseiről. Örömteli hír, hogy a rendkívül aktív és lelkes nemesvámosi csoport ősze eleje óta dolgozik azon, hogy Nemesvámoson is sikerüljön állandó oltárt felállítani. November elején már részben a helyi közösség által

összeállított eszközökkel, saját oltárhátterükkel és mobil oltárunkkal tartottuk az első emberszentelő szertartást (a tábori időszakon kívül). Míg a nemesvamosiak a kezdeti lépéseket teszik azért, hogy gyakrabban élhessék meg a térségben a különböző szertartásokat, az Őrség–Zala–Szombathely térség ispánki szertartástere más módon igényli figyelmünket.

A Keleti szer 15. alatti ház 2011 húsvétja óta ad otthont a nyugat-magyarországi rendezvényeinknek. Az épület idén, 2023-ban vált a közösségünk tulajdonává az Életkehely Alapítvánnyal kötött megállapodással. A sokéves használat után időszerűvé vált a ház felújítása, egyúttal a belső tér átalakítása lehetőleg úgy, hogy bővüljön a szertartástér, emellett a többi helyiség is szolgálja a szertartásokat és a szertartásokon, programokon részt vevőket. Gácsi József (1965-2023) építész barátunkat is foglalkoztatta a ház megújításának lehetősége. Kérésünkre készített két vázlatot egy kisebb és egy nagyobb átalakításról.

A következő hónapokban szeretnénk személyesen is egyeztetni azokkal, akik a térségben élnek és leginkább érdekeltek abban, hogy mielőbb megszépüljön az ispánki szertartásterünk. Érzékelnünk kell,

- hogyan látják a jelenlegi helyzetet és a felújítás, átalakítás gondolatát azok, akiknek igazi otthonává válhat ez a tér;
- mekkora elszántság és erő van a felújításhoz a közösségünkben;
- mit vállalnának azok, akik közelebbről is követni tudnák ennek folyamatát;
- létrejön-e egy munkacsoport, mely vállalja a ház és az udvar rendszeres gondozásának teendőit;
- mennyi időre előretekintve megfelelő ez az ispánki ház az Őrség–Zala–Szombathely térségben élők közösségi helyének.

Számításokat akarunk végezni, hogy a felújítás, átalakítás lehetséges különböző szintjeihez költségvetési változatokat tudjunk rendelni. Ezek ismeretében tudjuk a szélesebb magyarországi baráti kört megszólítani és meghívni arra, hogy munkájukkal és adományaikkal támogassák kezdeményezésünket. Csak így remélhető, hogy néhány éven belül tágasabb és méltóbb térben tarthatjuk az Őrség–Zala–Szombathely térség szertartásait, rendezvényeit.

Hamarosan létrehozunk egy pénzügyi alapot az érkező felajánlások fogadásához. A tényleges indulásig is támogathatjátok a kezdeményezést jó gondolataitokkal, ötleteitekkel és előzetes adományaitokkal, melyeket kérünk jelölni: „Őrség–Zala–Szombathely”.

Köszönettel gyülekezetünk gazdasági köre nevében:

Bozókiné Anna, Silye Imre, Bándy Barbara, Krivácsy Ádám

Kiránduláson a családi tábor résztvevőivel 2023 nyarán

Fiatal felnőttek a kápolnai beszélgetéseikről

27-28 évesen több barátommal úgy éreztük, hogy sok hasonló nehézséget és változást tapasztalunk az életünkben, amiben támpontokra lenne szükségünk. 2020 januárjában, még nem is sejtve, milyen újabb kihívásokkal kell hamarosan szembenéznünk, megkérdeztük Silye Imrét, hogy beszélgetne-e velünk ezekről a kérdésekről. Így jött létre a körünk 10-18 fiatal felnőttel, akikkel havonta találkoztunk A Keresztény Közösség kápolnájában, és az aktuálisan felmerülő kérdéseinkről beszélgettünk: betegség-egészség, párkapcsolat, útkeresés, szabadság, felelősségvállalás, igazságkeresés, életszakaszok, életkori sajátosságok... Később Rudolf Steiner: A lelki élet metamorfózisai című előadásorozata is előkerült, s ennek tematikája mentén haladtunk, majd újra saját kérdéseinkhez térünk vissza.

A társaság azóta részben átalakult, sokan lemorzsolódtak, de maradtak régiek is, és érkeztek újak. 2022 végére egyre kevesebben maradtunk, de 2023 januárjában egy új impulzussal a magyarországi egykori Waldorf-iskolások közösségében is meghirdettük, s ezzel a megújulással

sok új érdeklődő csatlakozott, ezúttal inkább a húszas éveik elején járó korosztályból. "Egy kis sziget a Waldorf után..." lett a mottónk, nyitva azok előtt is, akik más iskolába jártak. Köszönjük, hogy erre a kis szigetre hónapról hónapra "elutazhatunk", hogy megerősödve, új szempontokat kapva, vagy épp megnyugodva tudjunk visszatérni a sűrű, kihívásokkal tarkított mindennapokba!

Molnár Blanka

Aki valaha is hallott arról, hogy minden ember biográfiájában vannak törvényszerűen bekövetkező jelentős változások, hallhatott arról is, mekkora jelentőséggel bír a 28. életév. Ezért szerettük volna ezt a fontos fordulópontot értőn, tudatosan, felkészülten várni, esetleg a felmerülő nehézségekhez segítséget kapni. Havonta egy alkalommal találkoztunk 10-15 olyan fiatal a Nádor utcai kápolnában, akiket ez a kérdés komolyan foglalkoztatott. A résztvevők személyében időről időre törtétek változások, így minden alkalom rövid bemutatkozással kezdtük. Ahogy telt az idő, kipróbáltunk többféle módszert is a témák feldolgozására. Utóbbi időben az tűnt célravezetőnek, ha az érdeklődők hozott kérdései mentén alakítjuk a beszélgetést. Érdekes volt tapasztalni, hogy nemritkán többen is megfogalmaztak hasonló kérdéseket, így „kérdéscsokrok” születtek. Talán nem meglepő, hogy a témák, kérdések elsősorban a lelki élet területéről bukkantak fel. (Csak néhány példa: moralitás, kapcsolatok lelki vetülete, a kísértők működése az emberben, saját út keresése...)

Gyakran osztottuk meg egymással egyéni történeteinket, vagy mondtuk el, ki mi iránt érdeklődik különösen, beszélünk esetleges elakadásainkról. Imre segítségével az egyéni témáinkból ki tudtunk olvasni általánosságban is érvényes tendenciákat, érinthettük az általános emberit. Mindig voltak sorainkban aktívan beszélő és aktívan hallgató résztvevők is. A bizalomteljes légkörben igyekeztünk egymást minél jobban megismerni, elfogadni, megérteni, ha kellett, tapintatosan tükröt tartani társunk, társaink elé. Imre úgy tudott hozzáadni a mi erőfeszítéseinkhez, hogy az általa vezetett beszélgetés során az ember végig azt érezte, senki és semmi nem gátolja saját szabad kibontakozását. A résztvevők mindeközben lelkesítő, felszabadító, ugyanakkor szabadon hagyó

gondolatokkal gazdagodtak. Segítséget kaptunk ahhoz is, hogy a hétköznapiak hozta helyzetekben minél objektívebb álláspontot tudjunk kialakítani. A hallottak következtében feltűnhetett például, ha esetleg bele voltunk ragadva reflexszerű gondolati sémákba, ahonnan sikerülhetett továbblépni, illetve a hasonló csapdákat legközelebb eredményesen kikerülni. A beszélgetésekről távozóban általában azt éreztük, hogy feltöltödtünk, megkönnyebbültünk. Személy szerint én nagyon hálás vagyok, hogy résztvevője lehetek ennek az izgalmas folyamatnak. Aki nek felkeltette az érdeklődését az itt folyó munka, feltétlenül jöjjön el egy alkalomra, s ne felejtse otthon az őt mostanság foglalkoztató kérdéseit se!

Bánhegyi Luca

Hétköznapi alkímia - A kultikus ruhák vasalása

Milyen nehéz szép szavakba foglalni bizonyos élményeket, amelyek teljesen hétköznapi, sőt akár nehéznek, terhesnek tűnő foglalatosságok közben érik az embert! Hiszen sokan nem gondolják, hogy a takarításnak szellemi-lelki vetülete is van, melyről egy egész könyv, a sokak által ismert és hivatkozott „lila könyv” születik, vagy hogy vasalás közben sokféle dologról lehet tündőzni, meditálni, különleges élményeket átélni. József Attila is azt akarja még a verse elején anyjától, hogy „Hagyja a dagadt ruhát másra. Engem vigyen föl a padlásra.” Mennyivel könnyebb, élvezetesebb dolgok vannak a világon, mint a mosás, vasalás, takarítás! Nem is beszélve arról, ha ezek helyett velünk foglalkoznak, törődnek! Amikor azonban az emlékezés szerint édesanyja folytatja a munkát – szóltanul –, mégis egészen más hangulatú szavak emelik meg az élményt: „s a ruhák fényesen, suhogva, keringtek, szálltak a magosba.” S velük száll a magasba, az ég vizébe az emlékezésben óriássá vált anyja képe.

Ilyen hangulatok foghatják el az embert, miközben készíti elő az emberszentelésre, egy gyermek keresztelésére vagy a többi szentség kiszolgáltatására a kultikus ruhákat. Figyeli, hogyan dolgoznak össze az elemek kozmikus alkímiát varázsolva a hétköznapi tevékenységbe: a vasaló „földi vasa” és tüzes hője, a víz és annak levegővel keveredett

változata, a gőz. És mint engedelmeskedik egy másik földi anyag, az élő növényből készített pamut ezeknek az elemeknek. S lesz csodálatos összjátékuk eredménye a szemnek jólesően sima, (Lóránt Laci kifejezésével élve) „rándba szedett” ruházat, a szobában pedig a kellemes „vasalásillat”. Az öltözék aztán leggyakrabban az emberszentelő szertartáson jelenik meg az oltár előtt, hogy ott találkozzon az Elemek Urával. A hófehér alba és karing emlékeztetnek bennünket, jelenlévőket a szárdiszi gyülekezetről írtakra: azokra a néhányakra, akik „nem szennyezték be ruhájukat, és fehérben fognak járni velem együtt, mert méltók rá. Aki győz, azt öltöztetik fehér ruhába, annak a nevét nem törölöm ki az élet könyvéből...” És mi, akik a gyülekezetben ülünk a szertartás alatt, törekszünk, hogy méltóvá váljunk a fehér ruhához.

Emberszentelő szertartásainkat felnőtteknek hetente kétszer tartjuk, ezeken kívül vannak még az ünnepi és a gyermekeknek kéthetente tartott szertartások, illetve alkalmankénti igények egy-egy szentség kiszolgáltatására. Ahhoz, hogy mindezeket méltón átélhessük, szükségünk van minél több szorgos kézre a vasalásban is. Folyamatosan várunk jelentkezőket, akik szívesen megismerkednek e feladattal, és szabad felajánlásukból, munkájukon keresztül így is részt szeretnének venni az oltár előtt zajló folyamatokban. Ez ügyben keressétek Bándy Barbarát, tel. 30-961 6265.

Boros Mária

Balogh Ádám: Gondolataim a reformációról

Október 31-e a protestáns világban a reformáció emléknapja. Luther Márton ezen a napon (1517. október 31.) tűzte ki 95 pontból álló, az egyház megújítását célzó vitairatát a wittenbergi vártemplom kapujára, elindítva ezzel nemcsak a kereszténységre, hanem az egész világ életére nagy hatást gyakorló mozgalmát. Az idei emléknapon szembesültem azzal a körülménnyel, hogy valószínűleg már nálunk is többségben vannak azok, akiknek ehhez a naphoz kötődően először a Halloween jut eszébe, és nem a reformáció. És akkor felmerült a kérdés bennem, hogy vajon mit tudunk a reformációról A Keresztény Közösségben? Tudjuk-e pl., hogy a lutheri, majd később a kálvini reformáció Szent Ágostonig megy vissza az időben, és sok mindent tőle eredeztetnek

tanításaikban, hivatkozva Ágostonra: „Ecclesia semper reformanda est” (az egyház mindig megújításra szorul). Az egyháznak mindig vissza kell igazodnia az alaphoz, az apostoli tanítás mércéjéhez, vagyis a Szentíráshoz. Tudjuk-e pl. Husz Jánosról, hogy nemcsak a reformáció előfutára volt, hanem egyben az 1413-ban elkezdődött tudati lélek korának első hírnöke is? Tudatosítjuk-e magunkban, hogy száz évvel később Luther már a tudati lélek korának képviselőjeként fogalmazza meg tanait a tudati lélek korának egyre inkább individualizálódó embere számára? És hogy Luthernek köszönhetően kap a munka mint hivatás spirituális rangot, értelmezést: a munkáját végző ember Istentől kapott elhívását, a tőle kapott hivatását tölti be, és nem csupán a „munkáját” végzi?

És mit tudunk a magyar reformációról? Károlyi Gáspár, gönci prédikátor nevét mindannyian ismerjük, nevéhez fűződik a teljes Biblia lefordítása és vizsolyi kiadása 1490-ben. De azt már valószínűleg kevesen tudják, hogy a Vizsolyi Biblia kiadását a tokaji bor tette lehetővé, nevezetesen a borkereskedők a tokaji bor eladásából finanszírozták a kiadás költségeit, és ennek nyomán terjedt el az a mondás, hogy „Jézus a vizet borra változtatta Kánában, mi pedig a bort Szentírássá Tokajban”.

De vannak ettől komolyabb sajátosságok is. Mindmáig nem kellően ismert az a körülmény, hogy a ferences rend ellenzéki áramlatának komoly szerepe volt az 1514-es Dózsa-féle parasztháborúban, majd 2-3 évtized múlva ugyancsak ferences „apostoták” (hitehagyottak) a reformáció első élharcosai.

A talajt tehát egy ferences ellenzéki áramlat készítette elő a maga radikalizmusba hajló spiritualizmusával, de a továbbiakban nem ez volt a meghatározó. A magyar nép belső okokból foglalt állást a reformáció mellett. Ahogy a harmincas-negyvenes évek szétszórt gócaiból az ötvenes-hatvanas évekre már jól megszervezett, összefüggő gyülekezetek alakultak, az valami mélyen meghúzódó mintát feltételez, ami mentén az új egyház megszerveződött.

De vajon mi lehetett ez a minta, ez a mélyen gyökerező emlék, ami aktivizálódott a reformáció hatására? A kérdés megválaszolásához egy másik szerzetesrend, a dominikánus rend iratai alapján indulunk el az időben visszafelé. Ezek az iratok a középkori magyar inkvizíciós jegyzőkönyvek, melyek 1227-1498 közötti időszakban készültek.

Ezek nyomán roppant érdekes és izgalmas kép tárul elénk, mely azt valószínűsíti, hogy a magyarságban a reformáció idején még elevenen élt egy régi szellemi hagyomány, a manicheizmus. Ennek kifejtése hosszabb időt venne igénybe, most csak arra az érdekes egybeesésre hívom fel a figyelmet, hogy amint az elején már említettem: a lutheri és kálvini reformáció Szent Agostonig megy vissza az időben, Ágostonról pedig köztudott, hogy megtérése előtt a manicheizmus híve volt.

Mindezekről majd részletesebben is beszélek december 17-i előadásomban az emberszentelő szertartás után.

Budapest, 2023. október 31.

Balogh Ádám

Karácsonyi szertartások

A Keresztény Közösség karácsonyi emberszentelő szertartásainak különlegessége, hogy az éjféle, a reggeli és délelőtti szertartások különböző időszaki imával hangzanak el december 25-én. A szenteste éjjelén kezdődő szertartásban érezhetjük a sötétbe világító fényt. Gyógyító hatása a tudásnál is erősebb sejtéssé válik imánkban. A reggel 8 órakor kezdődő szertartás kifejezi, hogy a gyógyító Ige által élővé válhat ember szavunk és akaratunk. A 10 órakor kezdődő szertartás pedig átfogóan szól életfeladatunkról és a szellemi lényekkel együtt folytatható fejlődésünkről. A három szertartás egy élő egységet alkot, amelyben a megtestesülő Ige egyre mélyebben áthatja megtestesült lényünket, és egész évre szóló szellemi erőforrást nyújt az emberhez méltó élethez.

Gyermekek részvételét az emberszentelő szertartáson csak 12 éves kor felett ajánljuk akkor, ha a gyermek maga is érdeklődik iránta, és előre tudja, hogy az neki hosszúnak tűnhet. A 14 évnél fiatalabb gyermekek nem vesznek részt az oltárnál fogadható kommunikációban.

Prédikáció az éjféle és a 10 órakor kezdődő szertartáson lesz. A szertartások zavartalansága érdekében a kezdés óráitól 65-70 percnyi időre ki lesz kapcsolva a kapucsengő.

Karácsonyi szertartás iskolás gyermekeknek

December 26-án 11.30 órakor tartjuk az iskolás gyermekeknek ezt a szertartást, ami évente egyszer hangzik el egy olyan bensőséges tartalommal, ami mélyen átélhetővé teszi a karácsonyi eseményt, és melegséget, bátorító erőt nyújt az új év életéhez.

9.40-től 11.10-ig gyermekfelügyeletet biztosítunk. Érkezni 9.30 körül vagy 11.10 és 11.20 óra között lehet. A szertartások zavartalansága érdekében 10 órától 11.10-ig és 11.30-11.50-ig ki lesz kapcsolva a kapucsengő.

GAZDASÁGI ÜGYEINK

Hogyan juthatunk el közös erőfeszítéssel gyülekezetünk szélesebb körű és stabilabb anyagi hordozásához?

1. Szellemi és anyagi alapozás

Az antropozófiai alapokon működő Keresztény Közösség az első idők-től fogva arra törekszik, hogy a különböző régiók gyülekezeteiről egységben gondolkodjon, és erre megtanítsa az újonnan születő közösségeket is. Amikor egy helyen elegendő helyi akarat, lelkesedés és jó szándék összpontosul ahhoz, hogy egy gyülekezete alakuljon a világot átfo-gó Keresztény Közösségnek, akkor a több éve működő, fejlettebb, más országbeli közösségek szellemi és anyagi támogatást nyújtanak az új közösségnek ahhoz, hogy el tudja kezdeni működését.

A magyarországi közösség 2011-es alapításához sok pénzügyi támogatást és tevéleges segítséget kaptunk. Az alapítás óta eltelt 12 év, mi pedig évek óta törekszünk arra, hogy a kiadásainkat a lehető legnagyobb arányban hazai forrásból tudjuk fedezni, illetve egyre kevésbé legyen szükségünk a központi alapítvány (Foundation) támogatására. Közösségünk hordozóerejét nemcsak azért szeretnénk növelni, hogy az áhított anyagi függetlenséget elérjük, hanem azért is, mert ezzel lehetőséget szeretnénk adni a térség születni akaró szervezeteinek arra, hogy a fel-szabaduló külföldi erőforrások már őket támogassák.

2. Működésünk költségei

Kiadásaink szerkezete évek óta nagyjából változatlan. A szertartásokhoz kapcsolódó kiadások legnagyobb része papjaink jövedelme. Országos gyülekezetünk központi helye egy bérelt lakásban található. Második állandó oltárunk egy nyugat-magyarországi házban van, ami nemrég került a tulajdonunkba. A két oltár körüli terek bérlése, fenntartása mellett időről időre költünk fejlesztésekre is: oltárkép, oltár, második kehely, gyülekezeti tér felújítása, kultikus zenék szerzése, kultikus ruhák varrása. A papi tevékenység hátterét biztosító tevékenységek (iroda, pénzügyek, könyvelés, jogi tevékenység) megbízható működtetése mellett kiemelt figyelmet fordítunk a gyülekezettel, tágabb környezettel való kommunikációra, a kisgyerekes családokkal és a fiatalokkal való kapcsolattartásra.

3. Bevételeink, és a belföldi források növelésének lehetőségei

A mögöttünk álló 12 év során a Keresztény Közösség magyarországi gyülekezetének növekedésével, tevékenységének gazdagodásával együtt változott bevételeink volumene és összetétele. Évek óta kommunikált célunk az, hogy eljussunk abba az ideális állapotba, amelyben a gyülekezet tagjainak és szélesebb támogatói körének rendszeres és alkalmi támogatásai teljes mértékben fedezik a gyülekezet működésének költségeit. Elképzelésünk szerint ez három lépésben tud majd megvalósulni:

1. Először arra van szükség, hogy belföldi bevételekkel váltsuk ki a Keresztény Közösség központi szervezetétől, a Foundationtól kapott támogatást.
2. Ezután a belföldi bevételek további növekedésének kell lehetővé tennie azt, hogy a külföldi baráti körünk adományairól le tudjunk mondani a születni vágyó gyülekezetek javára.
3. Végül szeretnénk lehetővé tenni azt is, hogy az SZJA 1%-ból származó összegeket működtetés helyett fejlesztésre tudjuk fordítani.

Az egyes forrásokat illető jelenlegi helyzet és kapcsolódó jövőbeni elképzeléseink:

- **Belföldi támogatások:** A gyülekezeti tagoktól vagy a gyülekezetünket támogató szervezetektől alkalmilag vagy rendszeresen kapunk különféle összegeket. Rendszeres támogatói körünk évek óta 100 fő körül van, bár a kör összetétele kismértékben

évről évre változik. Vannak olyanok, akik szívesebben nyújtanak nekünk támogatást, amikor konkrét célra gyűjtünk adományt (pl. új oltárra, Ukrajna támogatására, LOGOS konferencián való részvételre). Alkalmilag kapunk támogatást a papok különféle tevékenységeire (pl. előadások, lelkigondozás) vagy tereink használatára. Ezek a bevételek a működésünk költségeinek 50%-át fedezik. Ahhoz, hogy ez a forrás jelentősen növekedhessen az alábbi lehetőségben gondolkodunk:

- **A támogatói kör bővítése** – Segítenünk kell a gyülekezetünk szertartásain, és különféle rendezvényein résztvevőket abban, hogy felismerjék, a gyülekezetnek szüksége van a rendszeres és kiszámítható anyagi támogatásukra ahhoz, hogy biztosítható legyen a szertartások méltó teljesítése, szélesebb körben való elérhetőség. Fontos kiemelni, hogy költségvetésünk tervezése elsősorban a rendszeres, kiszámíthatóan beérkező hozzájárulások alapján lehetséges.
- **Alkalmi adományok fontosságának kiemelése** – Tudatosítanunk kell, hogy a rendszeres támogatások mellett alkalmi adományok is adhatók pl. szentségek fogadásakor, különleges célokra, vagy általános célokra is, amikor a gyülekezet tagjai maguk is váratlan, nagy összegű bevételhez jutnak.
- **Tudatosság, figyelem a hozzájárulások, adományok mértékével kapcsolatban** – A mértéket illetően a „nem sok és nem kevés” az alapelvünk. Mindenki maga határozhatja meg szabadon, hogy a rendszeres hozzájárulás vagy az egyszeri adomány ne legyen olyan sok, ami túlságosan megterhelő lenne az egyéni vagy családi költségvetésnek, másrészt olyan kevés se legyen, aminek nincs áldozati értéke. Aki ezzel az egyensúlykereső tudatossággal nyújt a gyülekezet számára támogatást, az az anyagi támogatással egyidejűleg egy nagyon értékes szellemi erővel is gazdagítja a közösségünket. Kérünk titeket arra is, hogy időről időre vizsgáljátok meg, hogy a támogatásra szánt összegek megfelelnek-e még a fenti

elveknek, illetve hogy a gazdasági környezet változásai és személyes lehetőségeitek milyen mértékben teszik lehetővé a korábbi összegek esetleges növelését.

- **SZJA 1%:** Immár negyedik éve fontos bevételi forrásunk, hogy a tágabb ismerősi-támogatói kör a gyülekezetünknek szánja a személyi jövedelemadójának 1%-át, amelyet az adóbevallás beadásakor egy kiválasztott egyház számára lehet felajánlani működésük támogatása céljából. Ebből a forrásból évről évre nagyobb összeghez jutunk, támogatói körünk lényegesen szélesebb, mint azok köre, akik hírleveleken keresztül vagy személyesen kapcsolódnak hozzánk. Kiadásaink 20%-át ebből a forrásból fedezzük, és ez jelenleg óriási segítség számunkra, de tudva, hogy a bevételi forrás a támogatóink elhatározásán túl a mindenkori politikai szándéktól is erősen függ, hosszabb távon szeretnénk eljutni oda, hogy ezt az államon átfolyó forrást rendkívüli célokra (pl. kápolnaépítés) tartsuk fenn.
- **Külföldi baráti kör:** Egyre fogyatkozó volumenben, de időnként még mindig kapunk támogatásokat külföldi baráti körünktől, külföldi gyülekezetektől vagy pénzügyi alapokból. Ezeket a bevételeket mindig örömmel fogadjuk, de nehéz szívvel költjük működési kiadásokra. Bár ez a forrás az előző évben kiadásaink 15%-át fedezte, sajnos nem kiszámítható, és emiatt kockázatos ráhagyatkozni, ezenkívül ideális esetben inkább olyan gyülekezetek felé kellene áramolnia, ahol a születés és a születés utáni anyagi erősödés fázisában vannak a közösségek. Középtávú célunk, hogy ezt a forrást is belföldi adományokból pótoljuk.
- **Foundation támogatás:** A Keresztény Közösség pénzügyeit kezelő alapítvány szabadon hagyó várakozásának és gyülekezetünk megerősödési szándékának találkozása eredményezi, hogy a Foundationtól kapott pénzügyi támogatásunk volumene évről évre csökken. A jelenlegi éves támogatási összeget 2025-ig szavazta meg számunkra a Foundation döntéshozó fóruma. Feltett szándékunk, hogy a továbbiakban ebből a forrásból már nem kérünk pénzt, és gyülekezetünk harmadik évhetesét már úgy kezdjük el, hogy ezt a forrást teljes egészében belföldi támogatásokkal váltjuk ki.

A gyülekezet méretét, gazdálkodását jellemző szám adatok

Alapítás éve	2011
Papok száma	2
Szellemileg elkötelezett tagok száma	50-55
Rendszeres anyagi támogatást nyújtók száma	100
Évente konfirmáló fiatalok száma	8-10
Nyári táborban részt vevők száma	60-80
Szertartásokon megfordulók száma	150-200
Hírlevelet fogadók száma	600 körül
SZJA 1% felajánlók száma	1200 körül

Bevételeink megoszlása

BELFÖLDI FORRÁSOK (70 %)

Rendszeres támogatások	20 %
Eseti támogatások	20 %
Egyéb belföldi források	10 %
SZJA 1% felajánlások	20 %

KÜLFÖLDI FORRÁSOK (30%)

Rendszeres támogatások	5 %
Eseti támogatások	10 %
Foundation támogatás	15 %

Kiadásaink megoszlása 2022

Szertartásokhoz kapcsolódó kiadások (40 %)

Papok jövedelme + kapcsolódó kiadások	30 %
Szubsztanciák, zene, kultikus ruhák	10 %

Szertartások terei (25 %)

Budapesti kápolna bérlet, rezsi, karbantartás	15 %
Nyugat-Magyarországi fiilálé fejlesztés, fenntartás	10 %

Egyéb kiadások (35 %)

Belföldi kapcsolatok, kommunikáció	5%
Külföldi kapcsolatok ápolása	10 %
Működtetés (iroda, pénzügyek, jogász, bank, telefon)	15 %
Foundation és regionális kassza hozzájárulásai	5 %

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS**Vendégünk volt Roger Druitt**

Meghívásunkra 2023 szeptemberében Magyarországon járt Roger Druitt. Roger Druitt idén töltötte be 80. évét, 1970-ben lett A Keresztény Közösség papja. 2015-ben nyugdíjba vonult az aktív gyülekezeti munkából, jelenleg négy gyermeke és tizenhárom unokája mellett méhcsaládjai gondozásának él angliai otthonában. Mindig értékes és érdekes egy-egy nagy tapasztalató pap látogatása, ám Rogert nemcsak ebben a minőségében hívtuk meg, hanem arra is kértük, hogy tartson műhelymunkát abból a területből, amelyet szintén évtizedek óta kutat, művel és fejleszt: a természet megfigyeléséből.

Roger Druitt Frits Julius hatására kezdte végezni és fejleszteni természetmegfigyelési gyakorlatait az Emerson College-ban Rudolf Steiner munkája alapján, majd 25 éven át tanította azokat a papi szemináriumon. 2018-ban „A természet titkának megfigyelése” c. könyvében tette őket közzé. A világ számos országában tartott már műhelymunkát ebben a témában. Ennek reményével szólítottuk őt meg egy évvel ezelőtt a dortmundi Logos Konferencián, és örömeinkre elvállalta a meghívást. A műhelymunka szervezésével ahhoz a rendezvénysorozathoz is kapcsolódni szándékoztunk, amely a tudomány-művészet-vallás egységének keresését szolgálja. Roger Prágából érkezett hozzánk, ahol az ottani gyülekezetben tartott hasonló műhelymunkát és előadásokat. Hálásak lehetünk neki, hogy idős kora ellenére vállalta ezeket az utazásokat és feladatokat.

Mindig felemelő élmény olyan idős emberek társaságában lenni, akikből sugárzik, árad a sok évtizeden át gyakorolt aktív és élő szellemi munka gyümölcse. Roger Druitt pedig határozottan ilyen ember!

A megélt szellemi tartalmakkal, az elfogadó, támogató bölcsességgel olyan, hogy minden megnyilvánulása, még a szemrehányóak is szív-erőkkel mélyen áthatottak. Azt is szép volt megtapasztalni, ahogyan felvállalta teljesítőképeségének korlátait és saját igényeit. Például amikor a műhelymunka egy részének megtartása után nem volt hajlandó kérdéseket, hozzászólásokat fogadni, mert pontosan tudta, hogy most visszahúzódsra és erőgyűjtésre van szüksége a szünet utáni folytatáshoz. Vagy amikor a gyülekezetben tartott előadásán kérte a résztvevőket, hogy ne a jegyzeteléssel foglalkozzanak, majd pár perc után újra, nyomatékosan – ezzel bevonta a hallgatóságot az előadás létesülésének közös folyamatába.

Külön csodálatos élmény volt vasárnap az emberszentelő szertartást a régies angol nyelven átélni. A szertartást ma már semelyik országában sem celebrálják ezen a nyelvi változaton, kivételes eset volt, hogy nálunk ez még egyszer felhangzott. A jelenlévők közül többen, akik elég jól értik az angolt, megdöbbenéssel osztották meg megélésüket, milyen mélység és gazdagság árad ezen a szertartáson keresztül, a nyelv hogyan enged betekintést a mélyebb rétegekben áttetsző szellemi tartalmakba. Szerdán a gonosz jóvá szeretésének feladatáról tartott előadást a gyülekezetben. Hangsúlyozta, hogy a szertartásban ahányszor említésre kerülnek az ellenerők, azt mindig megelőzi annak a krisztusi tettnek és forrásnak a megnevezése, amelynek erejéhez kapcsolódhatunk, hogy szembehelyezkedjünk a gonosszal. Vasárnap, az emberszentelő szertartás után tartott előadásában, melyre A Keresztény Közösség megalapításának 101-ik évfordulója másnapján került sor, és melynek címe „Az átváltozás (transzszubsztanciáció): tudományos megismerés a vallási megújulás hátterében” volt, az átlényegüléssel kapcsolatos új felismeréseibe nyújtott bepillantást, melyről jelenleg könyvet ír. A megújított szentség a bűnbetegség gyógyításáért létezik, amelyre már Pál apostol is utal: „Hiszen nem a jót teszem, amit akarok, hanem a rosszat, amit nem akarok.” (Róm 7,19) Ez nemcsak az emberek lényében nyilvánul meg, hanem az egész világ szenved ettől. Ennek gyógyításához a szubsztanciáig hatolón kell átalakítani azt, ami fizikai. Az emberszentelő szertartás kommuniójában a kenyér és a szőlőtermés megjeleníti a földi lét szilárd és folyékony állapotait. A légnemű minőség a békeéldásban kapcsolódik ezekhez. Az átlényegülés rendszeres megvalósítása az együtt

teljesített szertartásban megteremti az élő emlékezet és a feltámadási test megjelenésének lehetőségét. Ebben pedig benne rejlik a jövőbeni feltámadás, felemelkedés lehetősége az imagináció képességének fejlesztésén dolgozó emberek számára.

Reméljük, hogy ezeket a gondolatokat hamarosan részletesen kibontva olvashatjuk Roger Druitt készülő könyvében. Eddig megjelent könyvei (Az év ünnepei és a János levelei, melyek megtalálhatók a gyülekezet könyvtárában) alapján joggal feltételezzük, hogy ebben is olyan sebészien pontos megfogalmazások és étellel áthatott, minden részletében közvetlen szellemi megismerésből lehozott tartalmat kapunk majd, amelyet Roger Druittól előben is megtapasztaltunk.

Köszönet a látogatásért!

Nagy Ágoston

Francia látogatók

Hat nap nem a világ, mondhatjuk, és mégis mennyi minden történt, nemcsak a teremtés hat napján, hanem 2023 nyarának derekán is, amikor 35 francia keresztény közösségi fiatal és kísérőik érkeztek Magyarországra tíz napra. Ebből hat napot töltöttek a főváros közelében solymári szállással, négyet pedig Ispánkon.

Miről írnak nektek? Ezen töröm a fejem és keresgélek az emlékeim közt. Írnak arról, hogy milyen volt a tervezetthez képest 3 óra késéssel a kápolnába érkező nagy létszámú csapatot „reggelivel” várni? Hogy a várakozás idejét kitöltendő gyertyagyújtás után hogyan hangzott ógörögül János prólógusa Marina Troubkinától? Hogy milyen felemelő megosztani egymással az oltárkép benyomásait anyanyelvünk közvetítése nélkül egy szláv lélekkel? Hogy milyen érdekes hallani egy orosz–ukrán nemzetiségű, Németországban élő és a stuttgarti papi szemináriumot végző, négygyermekes hölgy benyomásait a magyarokról, Budapestről, a kápolnáról, az oltárképről?

Hogy milyen érzés volt ráésmélni arra, milyen más turistának vagy vendégnek lenni? Turista bárki bárhol lehet, de vendég csak ott, ahol vendéglátó is van... Hogy mennyire más benyomásokat lehet szerezni turistaként, illetve vendégként, amikor is van mellettünk valaki, aki ott-honosan mozog térben, kultúrában és szokásokban?

Arról is írhatnék hosszasan, hogy milyen volt a fiatalok énekét hallgatni? Bartók és Kodály hazájában hallani megszólalni szoprán-mezzo-alt-tenor-basszus szólamokat 14-21 éves fiataloktól? Hogy milyen egy 16 év körüli fiú basszusának hangszíne? Illetve nem is egyé, hanem soké? Hát, azt hallani kell! Kodály: Stabat Materét még csak gyakorolták, de az is úgy szólt, hogy Kodály biztosan idehallgatott és bár habitu-sától távol állhat, de talán még ujjongott is...

Vagy arról írjak, hogy mindennap hőség volt, kivéve azon a napon, amikor az erdei kirándulás volt betervezve? Hogy hiába vártunk az időkép szerinti felhőelvonulásra, mégis akkor eredt meg a legjobban, amikor az erdő közepén jártunk, és bár több kilót nyomott cipőnkön a sár, és pöttyösre csíptek a szúnyogok, mégsem fordultunk vissza, mert várt minket a Gercse templom a völgyben? És arról, hogy mivel és kikkel is találkoztunk, amikor odaértünk, és hogy vajon ránk mosolygott-e aznap a szerencse és felragyogott-e a nap? Vagy hogy hogyan csal könnyeket a szemünkbe a fiatalok éneke ebben az Árpád-kori alappal rendelkező, patkó alakú kápolnányi helyiségben? Mint egy hangzó híd régi korok és a jelen valósága között...

Vagy arról meséljek, hogy tudtunk-e hajókézni a Dunán vagy sem? Vagy hogy meglett-e a Margitszigeten elvesztett telefon? Mekkora sikere volt a Kobuci-kerti tánc háznak? Vajon mi indított arra egy leányt, hogy elkezdje gyűjteni és megpróbálja kiejteni a magyar szavakat? Vagy arról, hogy milyen megélni azt, hogy egy tinédzser ifjú, aki rám sem hederített, amikor velük voltam, a búcsúnál megállt előttem, kezét nyújtott, megköszönte, hogy segítségükre voltam és elbúcsúzott? Az idegen nyelvet híresen nem beszélő franciákról kiderül, mindenki tud angolul, és egyszer csak azon kapom magam, hogy tőlem kérdeznek, fordítói segítség nélkül. Az egyik frissen érettségizett zenész fiatalember (itt kapta a hírt, hogy sikeres vizsgát tett), Balázs Árpád kórusműveit tartalmazó füzetecskével tért haza, mert annyira tetszett neki a Tánc házban hallott Moldvai táncok dallamvilága. Azt mondta, hogy ő nem táncol, mert nem tud, de a sokaság magával sodorta, aztán a harmadik dallam ismétlésénél már hangosan zengte a fülemben a Szederindarindát...

Írhatnék arról is, hogy milyen érdekes élmény volt számomra, hogy Fabian Hog, a colmari gyülekezet papjának ukulele játékára ébredtek a

fiatalok, és hogy a reggeli körben elhangzott történetről beszélve mindnyájan kicsoda elmélyült figyelemmel hallgatták Fabiant? (Érteni nem értettem, amit mondott és semmilyen befolyásoló mágiát sem láttam alkalmazni tőle, de valamit nagyon tud Fabian, amivel így lekötötte az egyébként teljesen egészségesen flegma tinédzsereket.) Talán ilyen háttal van az, ha az ember megtalálja az elhívását, az ügyet, ami megmozgatja, most nevezetesen a fiatalokkal való együttműködést?

Ha csak ezeknek a kérdéseknek mentén mesélnék, akkor is megtöntené egy kis könyvecskét az élménybeszámoló. Ezért élménybeszámoló helyett arra hívlak benneteket, hogy legközelebb mi is legyünk legalább annyian, mint a franciák, és akkor együtt élhetjük meg a történeteket. (A gyülekezeti fiatalok közül csak Benedek Miskát látták, de azt mondták, hogy kár, hogy nem találkoztak többel, mert ha ő ilyen, akkor jó lett volna többükkel találkozni. A táncmuzika tömeg is azt sugallta nekik, hogy milyen jó lett volna nemcsak turistaként a városban magyarok közt lenni, hanem elvegyülni és együtt lenni velük. Vágyták ezt az élményt, ami a nyitottságukat szépen illusztrálja.)

Legközelebb gyertek el ti is találkozni azokkal, akik ideérkeznek. Azért írom ezt nektek, mert a tapasztalatom a meggyőződésemmé lett: annál felemelőbb és szívtől szívig érő, lelket táplálóbb semmiféle beszámoló nem lehet, mint a személyes találkozás... Megismerés és szeretet kéz a kézben jár. Így eshetett meg, hogy Fabian francia köszöntéssel búcsúzott el, nemcsak tőlem, hanem tőlünk, a magyar gyülekezettől is. Már másodszor járt nálunk, talán nem utoljára. Marina megígérte, hogy újra eljön a családjával, mert nekik is meg kell merülni abban, amit ő itt átélt. Én is nagyon bízom benne, hogy még találkozom ezekkel a fiatalokkal (talán a zeneszerzői hajlamokkal is rendelkező ifjúval a jövőbeni zeneakadémiai koncertjén), Fabiannal, Marinával! Esetleg eljutunk a magyar fiataljainkkal, gyülekezeti tagokkal Colmarba vagy környékére! Szóval, ha találkozunk mi, magyarországi gyülekezeti tagok, akár a kápolnában, akár azon kívül, szívesen mesélek nektek bővebben! A hat napon túl, legyen ez a hetedik nap, amin megpihene, telve csupa jó érzéssel, naperőkkel mesélek, mert van mire emlékezni! Hála Istennek és A Keresztény Közösségnek!

2023 nyárutója

Tóth Bea

Kirándulás Bécsbe - fiatalok beszámolója

Bécsben voltunk, a Keresztény Közösség Wien-Mitte gyülekezetében. Pénteken 10.30 órakor indultunk Budapestről és 14 órára már Bécsben voltunk. A kápolnában kaptunk szállást. Vasárnap délben indultunk haza. Megnéztük Schönbrunn belülről és kívülről, gyönyörű volt. Megnéztük a Hofburgot kívülről, nagyon szép volt; meg az egyik kedvencem a hozzátartozó Burggarten volt, ott a diákok, felnőttek délután leültek, beszélgettek. A Hundertwasser házat is láttuk, csak nem lehetett bemenni, mert ott laknak. Felmentünk a Szent István székesegyház déli, legmagasabb tornyába. Szűk lépcsők vezettek fel, de gyönyörű látványban volt részünk. Láttuk még a Karlskirche templomot, a Bécsi Állami Operaházat és a Prátert. Sokat metróztunk, amúgy mindenhez nagyon közel voltunk. Nagyon tetszett még az osztrák légkör, hogy németül beszélnek az emberek. Részt vettünk a vasárnapi emberszentelő szertartáson.

Balogh Jakab

Mivel a megtekintett látványosságok közül kedvencet nem tudok választani (meg, akit érdekel Bécs és a látványosságai, az menjen el, és nézze meg a saját szemével, mert tényleg szép, érdekes város), ezért inkább azokról a gondolatokról írnék egy kis összegzést, amelyek a kirándulás során felmerültek bennem a várossal, az emberekkel, magával a kirándulással kapcsolatban.

Amit előljáróban fontos tudni, az az, hogy a 12-ikes éves munkámnak valami „utazásos dolgot” szeretnék csinálni, ezért is jelentkeztem egyből résztvevőnek, amikor jött a hír a kirándulásról. Úgy gondoltam, hogy ha esetleg nem is sikerülne jól ez a kirándulás – hozzáteszem, ez a halvány előítéletem teljesen hibásnak bizonyult –, tapasztalatszerzésnek jó lesz. Ha meg jól sül el, akkor meg nyilván magáért az élményért is érdemes elmenni. Na mármost, ami furcsa, hogy mindkét előítéletemnek valamilyen fokon igaza lett. Mivel tapasztalattal is gazdagodtam, és egyben nagyon jó élmény is volt.

A tapasztalatot illetően az maradt meg legfontosabbként, hogy mennyire jót tehet egy ilyen kirándulásnak, ha a program előre meg van tervezve, mivel úgy nem megy el az értékes idő a programok közös

kitalálásával. Ennek az egy dolognak a hiánya volt egyébként egyedül, amit enyhe negatívumként tudnék felhozni. A másik, abszolút pozitív tapasztalatként, nagyon érdekes volt látni, sőt megtapasztalni, hogy a különböző „sebességen” működő (egymást, egymás szokásait kevésbé ismerő) emberek hogyan tudnak együtt, mindenki számára megfelelő programot összehozni. Ilyenben sosem volt még részem; érdekes volt. Amit pedig inkább az élmény részéhez írnék, az a bécsiek szokásaiba való nagyon apró betekintés lehetősége volt. De mit is akarok ezzel mondani? Szóval a lényeg, hogy látva, találkozással az ottaniakkal, nekem úgy tűnt, hogy a sógorék sokkal „lazábban” veszik az életet, mint esetleg mi, itt, Magyarországon. Egy példa: a Burggarten (és úgy általában a közparkok, terek) hétvégi esténként – persze csak, ha jó idő van – úgy fest, mint egy strand, víz nélkül. Az emberek kiülnek tanulni, olvasni, ilyen helyeken találkoznak a barátaikkal, sportolnak stb. Itthon ilyet viszonylag ritkán látni. Ezenkívül mindenki, akitől esetleg útbaigazítást kértünk, nagyon kedvesen, segítőkészen válaszolt. Azért szerintem ez sem szokványos itthon. Ja, és persze a német. A nyelv „éles helyzetben” való gyakorlásának lehetősége nagyon jó élmény marad. Ugyan nem ment olyan jól, mint szerettem volna, de azért elég sok helyzetben eligazodtam, aminek örülök.

Összegzőképpen azt mondom, hogy jó volt, nekem megérte elmenni. Valamint a többi fiataalt is csak biztatni tudom, hogy ha lesz még ilyen, hasonló program a jövőben, próbálják ki, mert tényleg jó.

Benedek Mihály István

A schönbrunni kastélyba ellátogatni egy egészen különleges élmény volt. Eddig is volt róla valami elképzelésem, de amit láttam az minden várakozásomat felülmúlta, mind méretében, mind kinézetre és berendezésben. Egyrészt a kertje is gyönyörű volt, órákig tudtam volna a hatalmas virágágyások között sétálni, amit meg is tettem, de nem a virágágyások között, hanem a hatalmas sövénylabirintusban, ami egy életre szóló élmény volt, valamint a kastély melletti dombról a kilátás is egészen lenyűgöző volt. Nekem például tetszene, hogyha nekem is egy ekkora kertem lenne, mert nem tudnám egyhamar megenni. Persze reggelente egypár óra lenne meglocsolni benne az összes virágot, de

lehet, hogy még ezt is bevállalnám érte. Amikor bejutottunk a kastélyba (~2 órát kellett várni, ami nem volt egy jó dolog, de ami odabent volt az bőven kárpótolt érte), akkor tényleg nagyon meglepődtem, mert a benti tér sokkal nagyobb volt, mint amit vártam volna (pedig csak egy emelete látogatható!), és nagyon jól nézett ki a berendezés is. Ezenkívül nagyon furcsa élmény volt olyan helyeken nézelődni, ahol előttünk nagy, történelemformáló emberek éltek mindennapjaikat, mint pl. Ferenc József. Az egész rendkívül impozáns látványt nyújtott. A kerttel ellentétben itt nem szívesen laknék, mert porszívózni elég rossz lehet végig az egész kastélyon. Mindenkinek csak ajánlani tudom, ha valaki Bécsben jár, mindenképpen érdemes megnézni.

Fülöp Balázs

Fiatal szemmel a regionális találkozón

Izgatottan készülődtem, mert még soha nem voltam külföldön egyedül. Aztán a vonatút jó hosszú volt, de elképesztő látvány fogadott Csehországban, és a vonat sebessége is lenyűgözött. Prágába érve a fogadó család nagyon kedves volt. Még sosem találkoztunk, de úgy kezeltek, mintha családtag lennék. Nagyon nagy biztonságban éreztem magam náluk.

Prága gyönyörű város, aminek a belvárosát közösen barangoltuk be. Hasonlít Budapesthez, mégis a házak jóval régebbinek tűntek, és gondozottabbnak is. A szombati nap nagyon hosszú volt, sok új gondolatot hallottam. Vasárnap nehéz volt a családtól elbúcsúzni, azt mondták, várnak engem vissza. Utazás előtt még egyedül elsétáltam a "szűk" utcába, ami nagyon tetszett egy Prágát bemutató filmben. Jól érzem magam ebben a közösségben, szeretnék tavasszal is Veleték tartani!

Balogh Jakab

Regionális munkatalálkozó Németországban

A 2024-es évi bajorországi Regionális Munkatárs-találkozó 2024. január 26. és 28. között lesz Söckingben. Lentebb olvashatjátok a szervezők beharangozó levelét, melyet Huffman Szilvi fordított le németből.

A részvétel költsége az önállóan szervezett utazáson túl a részvételi díj (160-170 Euro), amely a szállást és az ellátást is tartalmazza. Örülénk, ha pénzügyi okok miatt nem maradna távol senki, aki hívást érez a programon való részvételre, ezért a részvételhez és az utazáshoz lehetséges kedvezményt kérni a söckingi munkatárs-találkozóra szánt keret erejéig.

Az érdeklődők Huffman Szilvinél jelentkezzenek (malyvacsig@gmail.com) december 20-ig! Kérjük, jelezzétek Szilvinek esetleges támogatási igényeket is. Dec. 20. után újabb levélben egyeztetjük majd az utazásra, tolmácsolási igényre, kedvezményigényre vonatkozó részleteket a jelentkezőkkel.

A papok és Szilvi nevében,

Bándy Barbara

A Keresztény Közösség, mint "tűzifaraktár" – Hogyan használjuk az ENERGIÁT a mozgalmon belül a vallási megújulásért?

Avagy: Az élet vize

Szabad tér

Ez a neve a munkamódszernek, melyet az elmúlt két műhelytalálkozón kipróbáltunk és gyakoroltunk. Ezáltal a tartalmi munka súlypontja sokkal inkább áthelyeződik minden résztvevőre, az előre eltervezett tartalmak helyett. Természetesen ez azt is jelenti: éberem közös felelősséget vállalni mindenért, ami a három nap alatt történik. Aki szeretne, előkészíthet, hozzátehet, hozhat valamit a kérdésfelvetésünkhöz: mozgalmunkban a vallási megújulásért hogyan bánunk az ENERGIÁVAL? Az élet vízéhez vezető úton hol tartunk éppen? Milyen erők hatnak közöttünk, körülöttünk, bennünk? Mi teszi A Keresztény Közösséget tűzifaraktárrá? Mi közük a szellemi energiáknak, melyekkel tennünk és változnunk szabad, a jelen kor erős kihívásaihoz? Mi a kapcsolatuk az energiaválsághoz, a hatalmi harcokhoz, a pusztító, elválasztó és

megsemmisítő erőkhöz, amiket világszerte hatni látunk? Milyen tüzet lehet gyújtani azzal a tüzelővel, amit A Keresztény Közösség képes nyújtani? Tudunk-e a világnak energiát adományozni? Ügyelnünk kellene-e arra, hogy ne pazaroljunk energiákat? Hogy tudjuk ezt észrevenni, megtanulni és gyakorolni? A 2023-as találkozónk záró körében javasolták az energiatémát, ami kérdések nagyon széles palettáját tárja fel. Így izgatottan várjuk, milyen tartalmakhoz fognak minket elvezetni! Szeretettel hívunk minden aktív munkatársat Bajorország, Ausztria, Csehország és Magyarország gyülekezeteiből, akiknek szívügyük A Keresztény Közösség.

Bízva egy élénk és sokszínű eszmecsereben, a társ-előkészítők (H. Bestelmeyer, I. Feichtl, A. Geber, S. Humérez, S. Knaus, V. Meller, Dr. M. és U. Zöllner) nevében is meleg üdvözlettel

Thomas Fetscher

A 2023 februári találkozónk záró körében néhány résztvevő hangot adott annak a kívánságának, hogy a következő találkozót egy médiaböjtre is használjuk ki. Ez alatt azt értjük, hogy minden résztvevő a találkozó alatt lemond bármiféle elektronikai kommunikációs eszköz használatáról. Egy ilyen gyakorlathoz különösen jól illik az energiatéma. Hiszen elsősorban arról a kérdéstről volt szó, hogy milyen erők jelennek meg egy csoportban, ha az egyes személyek kifelé (az egész világ felé) irányuló állandó elérhetőségét kikapcsolnánk? Így a 2024-es találkozónk elején közösen fogjuk meghozni a döntést erről a gyakorlatról és annak egyéni kivitelezéséről.

A 2023 februári találkozón született amolyan erőáramlásként a következő találkozóért: Mi teszi az embert emberré? – Ez volt a 2023-as évi munkatárs-találkozó kérdése. Minden résztvevő hozott egy választ, így a találkozónk elején 35 szót hallottunk:

szerepet, düh, kérdés, számok, önvaló, gondolkodás, tett, mozgékonyság, szolgálat, megbocsátás, optimizmus, Dr. Faust, méltóság, valamivé válás, művészet, szív, odafigyelés, sorsteremtés, változás, felegyenesedettség, boldogság, barátság, együttérzés, karma, önkényesség, összetartás, igazság, felelősség, szeretetreméltóság, ölelés, név, humor, saját, beszélgetés, játék.

Pappá szentelések Stuttgartban

A Keresztény Közösség következő pappá szentelése 2024. február 23-25. napjaiban lesznek Stuttgartban. Bozókiné Anna és Silye Imre idén nem tudnak részt venni, de szívesen felajánlják, hogy előtte itthon bevezetőt tartanak azoknak, akik önálló részvételüket tervezik. A szertartások 10 órakor kezdődnek a Stuttgart-Mitte gyülekezet Werfmershalde 19. címen lévő templomában. Érkezni 9 óra és 9.40 között lehet.

Nemzetközi ifjúsági találkozóra várjuk a fiatalokat

2024 pünkösdjének napjaiban a világ minden tájáról érkező 200 fiatal vehet részt A Keresztény Közösség ifjúsági rendezvényén a németországi Konstanzban.

Időpont: május 17., péntek 17 órától május 21., kedd délig.

Helyszín: Freie Waldorfschule Konstanz, Robert-Bosch-Straße 3, 78467 Konstanz, Deutschland (szállás az iskola termeiben, saját háálózsákkal matracon).

Német és angol nyelvű tájékoztatót a <https://iyfestival.org/> elérhető honlapon lehet olvasni, mely frissül aktualitásokkal.

A részvételt elsősorban 16 év felettieknek ajánljuk. Közösségünk csoportját Jász Réka és Silye Imre kíséri. A részvételi díj 160 Euro, melyhez támogatást lehet kérni. Az utazás módja és költsége a csoport létszámától függ. Januárban adunk bővebben hírt a részletekről és a jelentkezés menetéről. Egy előzetes budapesti találkozóra hívjuk majd az érdeklődőket, melyen korábbi találkozókon résztvevők élménybeszámolóit is lehet hallani.

Már lehet jelezni az érdeklődést Silye Imrénél imresilye@web.de címen „Ifjúsági találkozó” tárgyú levélben.

Alfred Heidenreich életrajza

Számomra, aki németül nem, csak angolul tudok, különösen értékes volt olvasni Alfred Heidenreich Growing Point c. könyvét, amelyben angolul írta meg A Keresztény Közösség alapításának és kibontakozásának történetét (elérhető a gyülekezet könyvtárában). Már akkor

különösen erős hatással volt rám Heidenreich lénye és életútja. Már akkor megfogalmazódott bennem a párhuzam Pál apostol tevékenységével, aki annak idején a születő kereszténységet vitte el Európába, az akkori nyugati világba; a XX. században a szellemtudomány alapján megújított keresztény impulzus pedig Alfred Heidenreich munkája által vert gyökeret az angol nyelvterületen és szellemi környezetben. Most, hogy vendégünk volt Roger Druitt, aki még személyesen ismerte Alfred Heidenreicht gyülekezetének tagjaként, majd papi szeminaristaként, elérkezettnek láttam az időt Heidenreich életrajzának lefordítására.

Roger Druitt így jellemezte első találkozását Heidenreichhel, amikor először ült be egy előadására: „Hatalmas, de teljesen uralt erő áradt belőle. Ha el tudunk valami olyat képzelni, mint „szelíd földrengés”, vagy „gyengéd vulkán”, ahhoz tudnám hasonlítani.”

Nagy Ágoston

Alfred Heidenreichnek egy 1942-ben, az angliai Antropozófiai Társaságban tartott előadása magyar fordításban *„A Keresztény Közösség jelentősége ezoterikus nézőpontból és kapcsolata az antropozófiai mozgalommal”* címmel füzetként kapható Budapesten, a Nádor utcai kápolnában.

Alfred Heidenreich (*Regensburg, 1898 - † Johannesburg, 1969) volt a legfiatalabb területi vezető A Keresztény Közösségben, Rudolf Steiner javaslatára és a papság által elismerten, a mozgalom alapításától kezdve. Rudolf Steiner tanácsára papi kiküldése Angliába, később Észak- és Dél-Amerikába, végül Dél-Afrikába vitte, ahol egyik utazása során, Johannesburgban halt meg. Az alapítók közül kétségtelenül ő volt az, akinek mind földrajzi, mind szellemi értelemben a legszélesebb volt a tapasztalati horizontja.

Átfogó ismereteket szerzett a német és angol nyelvű szellemtörténetről. A világ embere volt a legjobb értelemben, ahogy Rudolf Steiner az antropológia sok képviselője esetében ezt kívánta. Tökéletesen bánt az angol nyelvvel, egyaránt sikeres volt a *The Christian Community* című angol nyelvű folyóirat szerkesztőjeként és előadóként is. Az antropológia nagy tudású ismerőjeként és a korabeli események éber és éles szemű ítéseként vette fel magába Rudolf Steiner szociális javaslatainak eszméit és technikáit – mint a papok köréből kevesen –, és tudta, hogyan kell azokat mesterien alkalmazni. Területi vezetőként, majd 1938-tól felső vezetőként évtizedeken át, egészen haláláig, aktívan ösztönözte és alakította A Keresztény Közösség fejlődését a vallási megújulás érdekében.

Alfred Heidenreich 1898-ban született a Duna menti Regensburgban, hat gyermek közül ötödikként. Apja, Georg Jakob Heidenreich, születésekor már 52 éves volt, adóhivatalnok, akinek felmenőit protestánsokként elűzték az osztrák Waldviertelből (Heidenreichstein). Négy testvére jóval idősebb volt nála. Édesanyja Henriette Dannheimer néven született. A fiú 1904-től általános iskolába járt, majd 1908 szeptemberében, tízévesen sikeres felvételi vizsgát tett az egykor Albertus Magnus által alapított Régi Királyi (humán) Gimnáziumba. Regensburg, a régi császárváros, élénk történelmi érdeklődést ébresztett a nagy érzékenységgel megáldott fiúban. Éveken át naponta elhaladt a híres skót Szent Jakab-templom mellett, amely közvetlenül hordozta a kontinensre irányuló (második) ír misszió emlékét. A régi Szent Emmeran-kolostor, a román kori templomok, a gótikus katedrális, benne az ékes Mindenszentek-kápolnával, a Hohenstaufen-korból fennmaradt kőhíd a Duna felett, a régi patrícius tornyok és a római város maradványai – mind élő tanúi kétezer év történelmének, amelyek mély benyomást tettek a fiúra. Apja pedig különösen szívesen vitte magával a fiát, Alfredot a város gyönyörű környékén tett magányos kirándulásaira. Attól fogva Alfred Heidenreich egész életében lelkes túrázó és hegyászó maradt, egymagában vagy társasággal.

Az iskolai oktatás elsősorban nyelvoktatásból állt: először latin, majd görög, francia, végül olasz, mint választható tantárgy. A matematikán és a matematikai fizikán kívül nem voltak természettudományos tantárgyak – klasszikus oktatás az „elefántcsonttorony-elit” számára, amely-

ben a művelt polgárság nagy része élt, anélkül, hogy valódi kapcsolatba került volna a kor előtörő problémáival. Alfred az osztályelsők között volt. Amikor 1916 őszén előrehozott érettségivel háborúba vonult, már évek óta aktív Wandervogel-vezető volt az előtte katonává lett idősebbek helyén. Két tanárával való találkozáson kívül nem volt jelentős emberi élménye az iskolában. Egészen más volt a helyzet azonban az ifjúsági mozgalom közösségi életében.

Az evangélikus konfirmációval megszűnt a vallás és az egyház iránti érdeklődése. Alfred ragaszkodott a családjához, szüleihez és testvéreihez, de mindig furcsának, kilógónak is érezte magát. A „hivatalnok méltóság és biztonság”, amelynek útjára három testvére is lépett, taszította őt. De – egyfajta belső módon – önmaga számára is idegen, hontalan lélek volt. Alfred Heidenreich mindezt részletesen leírta, először a „*The Christian Community*” című folyóiratban, később pedig A Keresztény Közösség alapításáról szóló könyvében (Growing Point, 1965).

1913. október 18-án, a Kassel melletti Hohe Meißneren került sor arra az azóta már híressé vált találkozóra, amelyen számos szabad ifjúsági szövetség vett részt, és amelyen gondolataikat és akaratukat az ún. meißneri nyilatkozatban foglalták össze: „A fiatalok saját elhatározásukból, saját felelősségükre, belső őszinteséggel akarják életüket alakítani” (lásd Fritz Blättner: *Geschichte der Pädagogik*).

Alfred Heidenreich, aki a háború elején csatlakozott az ifjúsági mozgalom vezetőségéhez, később úgy érezte, hogy ez a megfogalmazás kifejezi annak a lényegét, amit Rudolf Steiner A szabadság filozófiájában munkált ki, csak nem filozófiailag megfogalmazva, hanem világosan átérezve. Tízennyolc és fél évesen el kellett hagynia szülőhelye megszokott és szeretett világát és a Wandervogel-életet. A háború kegyetlen eseményei a fiatalembert az ypres-i sarkalatos harcokba, majd angol fogságba rántották Franciaország északi partjainál. Rendkívül súlyos megaláztatásokat kellett elviselnie az angoloktól, ami mélyen érintette. 1919 őszén szabadult. Előtte egy angol őr megmutatta neki egy tiszta napon a csatorna túloldalán Dover fehér sziklaszirteit: „Az ott Anglia!”, amire Alfred Heidenreich mindig úgy emlékezett vissza, mint a sors első megérzésére.

Október végén Münchenben kezdte meg nemzetgazdasági tanulmányait. A november eleji szabadnapokat természetesen egy wendelsteini kirándulásra használta fel.

1919. november 2-án Marta Heimeran és Alfred Heidenreich Bayrischzell kis vasútállomásán találkoztak, és ezt később mindketten úgy írták le, hogy ez az első találkozás mély felismerést ébresztett bennük. Az 1920-as nyári szemeszterre mindketten Rostockban maradtak, de többet kirándultak, mint tanultak, ezért az 1920/21-es téli szemeszterre különváltak. Marta Heimeran Tübingenbe ment, Alfred Heidenreich visszatért Münchenbe. 1921 márciusában Stuttgartban került sor a „Nyílt antropozófiai egyetemi kurzusra”. Rudolf Steiner nyolc előadást tartott a természet megfigyelése, a matematika, a tudományos kísérletezés és a megismerés eredményei az antropozófia szemszögéből címmel (GA 324). Marta Heimeran elküldte a találkozói programját Alfred Heidenreichnek, akinek eredetileg nem állt szándékában részt venni, és Marta kézzel egy megjegyzést írt hozzá: „Hogy tudd, mit hagysz ki”. Erre Alfred Heidenreich úgy döntött, hogy mégis elmegy. Rudolf Steiner kurzusát „teljes belső fordulat”-ként élte meg. Ezekben a stuttgarti napokban így fogalmazott: „Ha végig itt maradok, antropozófussá leszek.” Így is történt. Csak néhány hónappal ezután, 1921 nyarán, a stuttgarti kongresszuson került sor az emlékezetes találkozóra Rudolf Steiner és az ifjúsági mozgalom tagjai között (1921. szeptember 4-én). Heidenreich volt a csoport szóvivője. Ezt és a további találkozásokat ma már a GA 217a kötet dokumentálja. Az ifjúsági mozgalmat nem csak pozitívan ítélték és ítélik meg. Rudolf Steiner például a vándorlási ösztönt konkrétan patológikusnak minősítette (GA 318). De azt is mondta az új nemzedék impulzusairól, hogy azok „a mostani idő reményteljes mozgalma” (GA 239), mert ezekben az impulzusokban valami annak tisztázása felé vezetett, hogy minden ember egyszer vagy többször is élt már emberként a földön.

Alfred Heidenreich lelkének minden erejével megragadta ezt a gondolatot: az antropozófia az ifjúsági mozgalom igazi célja. Ezt a célt szolgálta első esszéje a Rudolf Steiner 60. születésnapjára alapított *Die Drei* című folyóiratban (I. kötet, 8. szám), majd első műve, a *Jugendbewegung und Anthroposophie* (Az ifjúsági mozgalom és antropozófia, 1922), amelynek elején ez áll: „Az antropozófia a fiatalok,

az ifjúság számára való, és keserű látni, hogy nem talál egymásra az, ami legmélyebb lényegében összetartozik.” (8. o.). Az 5000 példányban nyomtatott kötet rövid idő alatt elfogyott.

Ebből a felismerésből kiindulva Heidenreich Wilhelm Kelberrel együtt alapítója és szerkesztője lett az első antropozófiai ifjúsági kiadványnak, a *Der Pfad*nak (1924-1930). (Szerkesztősége hamarosan más kezekbe került. A folyóirat 1930-ban az Általános Antropozófiai Társaság tragikus fejleményeinek áldozatává vált). Akarata azonban érvényre jutott, és történtek kísérletek az antropozófiának az ifjúság felé irányuló bemutatására – a 17-28 éves korosztályt célozva –, egy cél, amit Rudolf Steiner a Szabad Szellemtudományi Főiskola Ifjúsági Szekciójának tűzött feladatául, és ehhez számos ötletet is kidolgozott. 1921. szeptember 4-én, amikor Stuttgartban kísérletet tettek arra, hogy az Antropozófiai Társaságot az antropozófia fejlődéséhez és a szellemi életben betöltendő gyakorlati feladataihoz igazítsák, megjelent Alfred Heidenreich, és azt mondta: „Ha már felkértek, hogy mint fiatal szólaljak fel, szeretnék egy bejelentést tenni, teljes szerénységgel. Mi, az ifjúsági mozgalmából kikerült antropozófusok a kongresszus alatt többször összegyűltünk, és azt ismertük fel, hogy különleges feladatunk van az ifjúsági mozgalom és az antropozófia közötti közvetítésben. Felismertük, hogy nemcsak az a kötelességünk, hogy az antropozófiát az ifjúsági mozgalmába bevigyük, hanem az is, hogy fiatal erőinket az antropozófia szolgálatába állítsuk, és hogy ebből ennek megfelelő tevékenység fakadhat.” (*Mitteilungen des Zentralvorstandes*, No. 1, 18. o.; GA 217a, 236. o.). Rudolf Steiner erről a fellépésről úgy nyilatkozott, hogy „korszakalkotó az antropozófiai mozgalmunk történetében...” (uo.). Az ezeket az eseményeket megelőző nyári szemeszterben Alfred Heidenreich Tübingenben tanult. A magát „Szaturnusz-gyűrűnek” nevező csoportban Marta Heimerannal együtt sok későbbi kollégával találkozott. Egyikük, Tom Kändler, valamint Ludwig Köhler az antropozófiai diákcsoportból ebben az időben járt Stuttgartban a fiatal teológusok első tanfolyamára. „Mi történt ott?” – kérdezték maguktól.

Alfred Heidenreich 1920 ősztől fél éven belül antropozófus lett. Ez ugyanaz az időszak volt, amelyet angliai tanulmányútra szánt, de az nem jött létre. A következő félév meghozta az elhatározást, hogy tennie kell valamit az antropozófiáért, részt kell vennie a vallási megújítás munká-

jában. Részt vett a teológusoknak tartott őszi kurzuson Dornachban (szeptember 26. – október 10.), majd befejezte a téli szemesztert. Ez idő alatt megírta a fent említett dolgozatát, és a Heisler család tübingeni vendégeként az 1922-es nyári félévében filológiai-történeti doktori disszertációján dolgozott az Altaich prédikációs könyvek témájában. A majdnem háromszáz oldalas dolgozatot Jutta Frentzel diáktársa gépelte le számára. Természetesen tavasszal részt vett az alapítók első berlini drámai találkozásán is, ahol azon csoporthoz tartozott, akik nemcsak csodálták Emil Bockot, hanem kritikusan is viszonyultak hozzá. Ezután következtek a Breitbrunn am Ammersee-ben töltött hetek. Az erdőben tartott prédikációja „A kenyérről és a borról” mélyen megmaradt a kollégák emlékezetében. Az istállóban gyűltek össze; a tó mellett éltek; egy nagy feladatra egyesültek. Így együtt utaztak Dornachba. Rudolf Steiner, aki két tanfolyamon oly átfogóan adott tanácsokat, most segítőtje, bábája lett annak a közös akaratnak, hogy újra és újra teljesíthessék a megújított szentségeket, amelyek a jelenkornak megfelelő módon közvetítik a Krisztus-impulzust.

1922. szeptember 16-án Friedrich Rittelmeyer az első emberszentelő szertartás keretében szentelte pappá Alfred Heidenreicht, aki a legfiatalabb területi vezető lett a papságban. Szeptember 20-án, az első Goetheanumban, az alapítók körében celebrálta először az emberszentelő szertartást. Marta Heimeran és Alfred Heidenreich már Breitbrunnban közölték a társalapítókkal szándékukat, hogy egyszer összeházasodnak. Alfred Heidenreich csak két évvel később fordult Rudolf Steinerhez azzal az alapvető kérdéssel, hogy köthet-e két felszentelt pap házasságot egymással. „Úgy kell a házasságot megkötniük, hogy papi méltóságukat megőrizték” – volt a válasz.

Alfred Heidenreich 1923-ban alapított gyülekezetet Frankfurtban. Arra kért minden helyi antropozófust, hogy két évig ne csatlakozzanak a gyülekezethez, amíg a közösség meg nem erősödik önmagában. Szilárd munkabarátsága alakult ki Hermann Poppelbaummal, az Általános Antropozófiai Társaság későbbi első elnökével. Hamarosan a fiatal biológus doktoranduszt, Johannes Hemlebent is megnyerte a papi hivatásnak. Kezdetől fogva Németország teljes nyugati részének Darmstadt és a Ruhr-vidék között, később Hollandiának is területi vezetője volt, egészen Angliába költözéséig.

Már a *Tatchristentum und Christengemeinschaft* című folyóirat első évfolyamába is írt esszéket és referátumokat. 1928-ban a Friedrich Doldinger által szerkesztett *Christus aller Erde* (Az egész Föld Krisztusa) sorozatban megjelent *Im Angesicht des Schicksals* (A sorssal szembe-sülve) című könyvecskéje. És természetesen társszervezője és előadója volt annak a sok nagy konferenciának, amelyek az 1920-as és 1930-as években Németország-szerte felhívták a nyilvánosság figyelmét A Keresztény Közösségre. Olyan emberként jellemezte magát, aki nem volt természeténél fogva vallásos. Annál intenzívebben merült el lelkészként az antropológiában, mert annak még vallásos hatása (is) van. Így volt ő az, aki az első években a papi konferenciák során szakértőnek bizonyult, különösen Rudolf Steiner úgynevezett teológiai tanfolyamain. Kedvesen „Biblitudornak” gúnyolták. Később mások próbálták őt utánozni, és mindig sokat tanultak, amikor Rudolf Steiner szavait nem dogmatikusan, de szó szerint vették.

Alfred Heidenreich és Marta Heimeran 1929-ben kötöttek házasságot. Friedrich Rittelmeyer tartotta a házasságkötési szertartást néhány héttel azután, hogy Frankfurtban befejezték alapítói munkájukat, és megkezdték tevékenységüket Angliában. Az 1924. júliusi és augusztusi nyári hetekből, amelyek során mindketten Rudolf Steiner dornachi karmaelőadásait hallgatták, és amely időszakban egy sor személyes beszélgetésre nyílt lehetőségük Rudolf Steinerrel, többek között arra kaptak világos célzást, hogy az elkövetkező években Angliába és Amerikába kell elvinniük A Keresztény Közösség munkáját. Most másodszor kezdték meg papi feladatuk teljesítését a semmiből indulva, ráadásul egy másik nyelven. Le kellett fordítani az emberszentelő szertartás és a többi szertartás szövegét, amihez Cecil Harwood nyújtott részükre fontos segítséget. Így 1929. június 27-én az angol tengerparti kisvárosban, Lancingben, ahol vendégként, nyugalomban és békességben végezték ezt a munkát, teljesítették első alkalommal az emberszentelő szertartást angol nyelven. Ezt követően Londonból alakult meg a gyülekezet. Heidenreichnek gondja volt rá, hogy sok kapcsolatot teremtsen más egyházakkal és közösségekkel.

Nem akarta, hogy A Keresztény Közösség a kizárólagosan helyes, új egyházként jelenjen meg, hanem inkább „kovászként”, amely másokban is változásokat idéz elő. Meg kellett birkóznia azzal a különleges feladat-

tal, hogy az angol szellemi gyökerekhez kapcsolja A Keresztény Közösségnek számos olyan vonatkozását, amelyek az antropológiából és a német szellemi életből eredtek. Nem német szellemi kolóniát akart Angliában, hanem angol Keresztény Közösséget. Más szóval, úgy érezte magát, mint Pál, aki nem akarta ráerőltetni a judaizmust, amelyből a kereszténység keletkezett, más nemzetek születésben lévő keresztényeire. A kontinensen, Közép-Európában élő kollégáiban akkoriban nagyon kevés megértésre talált. Részben a kezdeti impulzus gyengítését látták ebben. Olyannyira sikeres volt, hogy már két évvel később három angol papot is felszentelhettek. A háborúig további három embert szenteltek pappá.

Az Antropológiai Társaság németországi betiltása után, 1935 és 1939 között Alfred Heidenreich többször is Berlinbe utazott Londonból, hogy Friedrich Rittelmeyerral és Eduard Lenzzel – Rittelmeyer 1938-ban bekövetkezett halála után pedig Erwin Schühlével – közösen tárgyaljanak a hatalmon lévőkkel A Keresztény Közösség betiltásának megakadályozása érdekében, amit valóban sikerült 1941. június 9-ig elhárítani.

Az angliai kapcsolat még nehezebbé vált, amikor Alfred Heidenreich nem sokkal a második világháború kitörése előtt, egy tiroli nyaralás végén otthon hagyta Marta Heimeran-Heidenreichet és fiukat, mert Marta még nem akart visszautazni Angliába. Egy hollandiai konferencia befejezése után, szó szerint az utolsó pillanatban tudott visszatérni Angliába. Ott furcsa módon nem vették őrizetbe, és végül a háború befejezése után, amikor már hontalanná vált, elfogadta az angol állampolgárságot. Friedrich Rittelmeyer 1938-ban bekövetkezett halála után Alfred Heidenreich felső vezető (Oberlenker) lett, Angliában élt és dolgozott négy angol pappal. Ott, valamint Svájcban, Hollandiában, Norvégiában és Svédországban A Keresztény Közösség a második világháború és annak németországi betiltása alatt is aktív maradt. Londonban Alfred Heidenreich 1944-ben még három angol férfit is pappá szentelhetett.

A háború után Marta Heimerannal való életközösségének folytatása már nem volt lehetséges.

Heidenreich segítségével 1948-ban Észak-Amerikában, később Dél-Amerikában (1956), végül Dél-Afrikában (1965) is megalakult A Ke-

resztény Közösség. Alfred Heidenreich vezetője volt mindezen munkáknak. Elismert antropozófiai előadó volt, segítette Karl Königet a Camphill mozgalomban, és vezető szerepet kapott az angol Antropozófiai Társaság vezetőségi tagjaként is. Az ő segítségével sikerült több éven át papi szemináriumot is működtetni Shalesbrookban. Marta Heimeran 1965-ben halt meg Arlesheimben. Alfred Heidenreich négy évvel később, hetvenegy éves korában hunyt el Johannesburgban 1969-ben, A Keresztény Közösséggel kapcsolatos útja során. Angol munkatársai már akkor dolgoztak azon, hogy A Keresztény Közösség egyszer Ausztráliában és Új-Zélandon is megalakulhasson, ami azóta meg is történt.

Igy áttekinthetjük azt a világméretű kört, amelyet Alfred Heidenreich gondolkodása és tevékenysége töltött be a vallási megújulás mozgalma érdekében. Azokban az időkben, amikor Közép-Európát a huszadik században rabságba, háborúba és nyomorúságba vezették, különösen áldozatos úttörő tett volt átvinni és meghonosítani a Közép-Európából kiinduló vallási megújulást az angolszász világba, más kontinensekre. A Keresztény Közösség valószínűleg csak a jövőben fogja tudni igazán felbecsülni azt, amit Alfred Heidenreich és munkatársai elértek.

Rudolf F. Gädeke: Die Gründer der Christengemeinschaft: Ein Schicksalsnetz, Urachhaus kiadó, Cindy Hinds angol fordítása alapján

SZÍVÜGYEM

Az AntroOtthon és az egerészölyv

Az AntroOtthon életközösségi kezdeményezés talán már nem ismeretlen a kedves Olvasó számára. Több helyütt hírt adtunk már magunkról a 2021 őszen indult munkánk kezdete óta. A közösség- és szervezetfejlődés olykor röögös, máskor szárnyaló útját járjuk társainkkal a Magcsoportban. A csoport tagjaként, individuumként hordozunk magunkban egy képet az Otthonról. Nagy feladat, hogy olyan életközösségi tér, olyan AntroOtthon születhessen meg, amely mindannyiunk szívét melegséggel járja át. Ahol mindannyian megélhetjük: igen, ez az a hely, ahol jó lenni, ahol a másik ember javát szolgálva, bele tudom tenni a feladatokba a magam jobbító erejét.

Ha ez megvalósul, tudjuk, itt jó lesz lenni 100 és 250 év múlva is, mert olyan erők, olyan lények hatják át a helyet és az emberi lelkeket, akik segítik a Jót tenni. Nehéz, de nem lehetetlen a célt elérni. Ezen az úton haladva 2022 márciusában volt feladatunk a Magcsoportban, hogy a távolabbi jövőbe lássunk és képet alkossunk a már működő AntroOtthonról. Az itt olvasható képet én alkottam meg, Gyarmati Judit gondolata nyomán pedig most a mi egerészölyvünk segítségével a kedves Olvasó is megláthatja Sitkén a leendő AntroOtthon Életközösség területét, és bepillanthat az akkor, általam elképzelt működésbe.

Érdeklődés esetén az antrotthon@gmail.com levelezési címen lehet Judittal felvenni a kapcsolatot.

Vörös Gyöngyi

Az Otthonunk – 2029 tavasza

Egy fiatal egerészölyv szítál a verőfényes tavaszi égen a magasban. Erősen figyel egy pontra, majd tekintetét körbehordozza az alatta elterülő dímbes-dombos, ligetes tájon, és méltóságteljesen körözni kezd. Lassan ereszkedik lefelé, éles szemével a táj apró részeit fürkészi, melynek minden szegletét ismeri, ez az otthona. Öt évvel ezelőtt, amikor még éppen kikelt a tojásból, a gondos szülői pár hordta neki és a többi fiókának az egereket, pockokat, volt bőven eleség, s azóta is a bőség asztala ez a vidék. Ahogy a madár ereszkedik lejjebb és lejjebb, kirajzolódik a táj minden részlete. Az erdősáv határolta, kis ligetes legelő, ahol szépen megférnek egymás mellett a tehén, a két nagyszakállú fehér kecske, a két bárány. Legelésznek. Egy kis tó határolja a területüket, ahová lejárhathatnak inni az állatok, ha megszomjaznak. A tó másik partján, ahol folytatódik a ligetes legelő, elégedetten sütkérezik a meleg tavaszi napon a két mangalica disznó, s hogy az állatok ne essenek kísértésbe meglátogatni a tovább elterülő gabonaföldeket, villanypásztor zárja le a ligetes területet.

Dél felé járhat az idő, béke van a tájon, s az állatok lelkében. Gondos, szerető gazdáik reggel elrendezték a jószágok dolgát, s most a házban tevékenykednek. Amott, kissé följebb, a domb tetején áll a nagy ház, vidám terefere s az ebédkészítés hangjai szűrődnek ki a nyitott ablakon. Tizenöt-húsz embernek ad otthont ez a ház, de nem ritka, amikor dupla ennyien töltik be a nagy nappalit és az ebédlőteret.

Hét éve kezdődött el ez az élet, amikor néhányan időről időre összegyűltek Budapesten, a Regiben (Göllner Mária Regionális Waldorf Gimnázium) és megálmodták, megtervezték, hogy legyen az Otthon, és milyen legyen az az Otthon. A megálmodott terv másokat is megérintett, többen csatlakoztak a kis csapathoz, és elindult a megvalósulás felé. Ki anyagi javakkal, ki természetbeni dolgokkal, ki szakértelmével, ki kétkezi tevékenységgel lett részese a megvalósulás folyamatának. Volt, aki erre a gyönyörű természeti környezetre talált rá. A terület tulajdonosa, megismerve az Otthonról megálmodott képet, felajánlotta azt hasznosításra. Voltak tervezők, akik az épületeket újraálmodták, papírra vetették. Voltak, akik pályázatot írtak s nyertek el az anyagiak megteremtéséhez. Volt, aki szervezte és vezette, volt, aki elvégezte az át- és felépítést, és volt sok szorgos fiatal és idősebb segítő kéz, akik a sok egyéb kiegészítő feladatot végezték. S az Otthon az évek alatt felépült, egyik része a másik után. Először még csak néhányan vették birtokukba, de már akkor is a teljességre törekvés igényével éltek az életet. A mindennapokat, az étellel járó feladatokat egymást segítve, egymásnak támaszt adva végezték. A háztartás vezetése, mint a főzés, mosás, takarítás, javítási munkák, bevásárlások, beszerzések vagy a kerti munkák, a kisállatok ellátása közös tevékenység volt, amiben ki-ki ereje, egészsége, képessége, indíttatása szerint vett részt. A fiatalabb, ápoláshoz, gondozáshoz értő társak ellátták az idősebb, betegebb társaikat. Talán hasonlóan ahhoz, ahogyan régen a szerzetesrendekben éltek. Már akkor is voltak társaik, akik máshol is dolgoztak, így csak időszakosan voltak jelen, és volt, hogy iskolás gyerekekkel kiegészülve zajlott az élet. Együtt ülték meg az ünnepeket, melyekben önmaguk és a helybeliek, a gyermekek, a fiatalok is aktív résztvevők voltak.

A kezdetektől létrejött, és rendszeres időközönként összegyűlik egy kör, akikhez szabadon lehet kapcsolódni, akik fontosnak tartják az antropológia szellemiségével áthatott belső munkát, együttgondolkodást. És így van ez ma is. A házba belépve tágas, szellős, O alakú tér fogad, sok a zöld növény, a bejárat mellett a recepció és a gazdasági iroda. A földszinten és az emeleti részen kapott helyet több önálló, kis apartman fürdőszobával, teakonyhával. A közösségi terek tágasak, világosak, meleg hangulatúak, mint a nagy nappali, benne a közös tevékenykedésre alkalmas konyha és az ebédlőrész. Művészeti és terápiás

tevékenységek végzéséhez kisebb terek, könyvtár, ami a kápolna funkcióját is betölti, és van ravatalozó az eltávozók méltó búcsúztatására. Vannak kiszolgáló helyiségek, mint pl. a mosókonyha, a zöldség-, hús-, tej-, tejtermék-feldolgozó és -tároló. Az épület helyiségei lágy, pasztell-színeket kaptak, a falakat több helyen festmények díszítik. Az emeletre a feljutást a lépcső mellett egy üvegablakos lift is segíti. A ház közvetlen közelében szépen gondozott virágoskert, gyógynövény- és fűszerkert, kis konyhakert van. Néhányan éppen a palánták gondozásával foglalkoznak. A lakóháztól távolabb van, de még a terület része egy kis feldolgozó üzem. Az itt élő fiatalok egy kis üzemet hoztak létre és működtetnek, ami egy magyar találmány alapján a PET palackok újrahasznosításával foglalkozik. Ennek a találmánynak köszönhetően üzemel a házban és a településen is több helyen geotermikus hőszivattyú, ami a ház fűtését és melegvízellátását biztosítja. A ház kert felőli, belső oldala a nappaliból egy nyitható-zárható terasszal kapcsolódik a kerthez, a terasz egyben a télikert is. A nappaliból kiszűrődő hangokból összeáll a történet, amit egy idős úr mesél az élete során megélt eseményekről, amiken időnként jókat derülnek, kacagnak az éppen zöldséget aprító társak. Távolabb, a terebélyes vízipálma árnyékában, a kanapén, az idős úr barátja üldögél, gondolataiba mélyedve. A terasz nagy üvegfalán át éppen a leereszkedő egerészölyvet követi szemével. Ez a békés, tevékeny hangulat tölti be a teret, és mindannyian jóleső érzéssel szippantják be a lassan elkészülő ebéd illatát.

Római vakáció – pápai áldással

Én még abba a korosztályba tartozom, akinek a cím (első fele) hallatára a nagysikerű, 1953-ban forgatott film jut eszébe, Gregory Peck és Audrey Hepburn főszereplésével. De most nem a filmről szeretnék beszélni, csak a címet kölcsönöztem ehhez az íráshoz. A nyáron feleségemmel öt napot töltöttünk az örök városban, ahonnan sok-sok élménnyel gazdagodva tértünk haza, melyek közül most csak egyet szeretnék megosztani. A vatikáni múzeumot mindenképpen szeretttük volna meglátogatni, ezért már hónapokkal előtte megváltottuk a belépőket, úgy, hogy előtte legyen időnk még a Szent Péter-bazilikát is megnézni.

Az adott napon korán keltünk, hogy a bazilika nyitására odaérjünk a Szent Péter térre, számítva a sorállásra. Nos, valamivel 7 óra előtt meg is érkeztünk, és meglepődve láttuk az ugyancsak hosszú sort, melynek vége épp a buszmegállóban volt. A helyzet nem tűnt túl rózsásnak, és csak az vigasztalt, hogy hamarosan mögöttünk is tekintélyes hosszúságú sor alakult ki. Úgy fél 8 tájt megindult a sor, és szép lassan haladtunk előre. Túljutottunk az első biztonsági ellenőrzésen, majd 8 óra körül a másodikon is. Mi csak követtük a tömeget, és egyszer csak ott álltunk egy épület oldalában, de az nem a bazilika volt. Itt már feltűntek a színes egyenruhába öltözött svájci gárdisták is, akik az épület bejárata mellett álltak.

Kissé elbizonytalanodva megszólítottam az egyik gárdistát, hogy mi a bazilikába szeretnénk menni, de ez mintha nem az lenne.

– Valóban – mondja ő –, a bazilika arra van –, és kezével mutat a tér felé.

– Igen, azt mi is sejtettük, de akkor ez a sok ember mégis hová megy?

– Audienciára – felelte a gárdista.

– Hogyan – kérdeztük –, miféle audienciára?

– Hát a pápa tartja a szokásos szerdai nyilvános audienciáját, melyen a világ minden részéből érkező hívek találkozhatnak a pápa Őszent-ségével.

– És az mikor kezdődik? – kérdeztük tőle.

– 9 órakor – felelte –, és egy óra hosszat tart.

A vatikáni belépőnk 10:30-ra szólt, így ha 10-kor vége a pápai meghallgatásnak, akkor még éppen odaérünk a múzeumba, ezzel el is dőlt, hogy mi is részt veszünk a meghallgatáson, ha már ilyen türelmesen végigálltuk a sort. Így aztán mi is csatlakoztunk a több ezer hívőhöz, akik zsúfolásig megtöltötték a termet (VI. Pál audienciaterem). A hangulat egyre fokozódott, ahogy közeleedtünk a 9 órához, amikor is megnyílt az oldalajtó, és belépett a pápa a többezres tömeg hangos üdvölgása közepette, és elfoglalta helyét a középen elhelyezett pápai karos-székekben. Az egyes zarándokcsoportok képviselői a pápához járulva elmondták köszöntőjüket vagy 7-8 nyelven (a magyarokat úgy tűnik, csak mi ketten képviseltük ezúttal), melyekre a pápa olaszul válaszolt, majd felolvasta a jelenlévőkhöz intézett beszédét.

A végén elénekeltük a Miatyánkot latinul, majd a pápa áldást mondott a résztvevőkre, így aztán pápai áldással folytattuk római tartózkodásunkat. A vatikáni múzeumba még időben odaértünk, másnap pedig már jó sorba állva sikerült a Szent Péter-bazilikába is bejutnunk.

Budapest, 2023. szeptember 18.

Balogh Ádám

Csoportmunkák és közösségi beszélgetések

Kultikus motívumok elmélyítése, aktuális gyülekezeti hírek, személyes tapasztalatszere

---

Az emberszentelő szertartás mélyebb megismerésére adunk lehetőséget és aktuális hazai, nemzetközi keresztény közösségi hírekről számolunk be rendszeresen a hónap első vasárnapján, a Nádor utcai kápolnában 11.20 órától 12.30-ig. Beszélgetünk a felmerülő kérdésekről, és érdekes személyes tapasztalásokról lehet értesülni. Szeretettel várunk mindenkit, aki szeretné mélyebben megismerni és hordozni a szertartásokat és közösségünket. Akik tovább is tudnak maradni, azokkal egy rövid batyus ebéd után folytatjuk a témáinkat a résztvevők érdeklődésének és lehetőségeinek megfelelően.

Evangéliumkör

Az evangélium és életünk összefüggéseiről beszélgetünk. Hazánkban hét helyen működik evangéliumkör A Keresztény Közösség szellemiségében: Ispánkon az Őrségben hetente, Szombathelyen, Nemesvámoson, Budapesten, Gödöllőn, Pécsen és Debrecenben havonta. Budapesten jelenleg az Apostolok cselekedeteivel foglalkozunk alaposabban. A kapcsolattartók elérhetőségeit a programismertetőnkben közöljük.

Fiatal felnőttek beszélgetése

Aktuális életkérdésekről beszélgetünk Silye Imre segítségével. Az időpontok a honlapunk eseménynaptárában láthatók. Szeretettel várjuk a 21-33 év körüli fiatal felnőtt érdeklődőket.

Gyakorlatok élethelyzeteinkből

2023 őszén indult ez a csoport Silye Imre vezetésével felnőttek és fiatalok számára. Havonta megosztjuk gondolatainkat és tapasztalatainkat arról: Hogyan érzékelhetem azt, hogy az élethelyzeteim gyakoroltnak akarnak velem valamit? Milyen lélekjelenlét-minőség és én-erő képesség fejlesztését akarom gyakorolni a következő időszakban? Mit tanultam a gyakorlása közben? Milyen változásokat érzékeltem?

„A béke arca”

Hét éve kezdte meg működését Vlagyimir Szolovjov által inspirálva. Szeretnénk megérteni a jó és a gonosz a működését önmagunkban és a világban. Az olvasókörhöz bármikor lehet csatlakozni, minden érdeklődőt szeretettel várunk. Érdeklődni lehet Nagy Ágnesnél (tel.: 20 281-9942). Időpontok a programismertetőnkben és az eseménynaptárban találhatóak.

Biodinamikus Föld-művelés

Minden hónap második szombatján 16 órától 18 óráig a biodinamikus Földművelésről szóló beszélgetésen lehet részt venni a Nádor utcai kápolnáinkban. Bárki csatlakozhat. Érdeklődni lehet Lóránt Lászlónál, a 20 994-8361 telefonszámon.

Haladva az öregkor felé – lélekben gazdagodva, a nehézségekkel megküzdve

---

A csoportos együttlétek munkáját meghívott előadók is segítik. Időpontok a programismertetőben olvashatók. Érdeklődni lehet a szervezőknél: Bolf Hajnalkánál a 06 72-332-788-as és Mészáros Máriánál a 70 387-9795-ös telefonszámon.

A lélek útja a halál után

2023 márciusában indult rendszeres csoportfoglalkozás és beszélgetés A lélek útja a halál után témakörben Strassenreiter József vezetésével a Nádor utcai kápolnáinkban. A havonta tervezett találkozók időpontjai a programismertetőben olvashatók. Érdeklődni lehet a 30 444-6634 telefonszámon.

Az első Goetheanumban alapított **Keresztény Közösség Egyház** magyarországi gyülekezete (negyedik éve) jogosult fogadni a befizetett személyi jövedelemadó EGYHÁZI szervezeteknek járó 1%-át. A felajánláshoz szükséges **technikai szám: 1926**

A CIVIL szervezeteknek járó 1%-át felajánlhatja társszervezetünk működésének támogatására

Magyar Antropozófiai Társaság, Adószám: 19654133-2-41

Bármilyen egyéb támogatást, hozzájárulást, adományt átutalással is fogadunk a Keresztény Közösség Egyház számlaszámára:

MagNet Magyar Közösségi Bank 16200106-00083373

Hálásan köszönjük az eddigi támogatásokat! Kérjük, segítsék adományaikkal ebben az évben is közösségünk sokrétű tevékenységét a rendelkezéssel, adományozással, és ajánlják ezt a lehetőséget barátaiknak, ismerőseiknek is! Köszönjük!

KAPCSOLAT

Bozókiné Tengely Anna

pap-lelkész

3200 Gyöngyös Lehel u. 18.

mobil: +36 20-463-4163

botean68@gmail.com

Silye Imre

pap-lelkész

1038 Budapest, Templom u. 44.

mobil: +36 20-440-9717

imresilye@web.de

Hírlevélre feliratkozás és tájékoztatás:

info@akereszténykozosseg.org

Honlapunk: <https://akereszténykozosseg.org/>

Címünk: 1051 Budapest, Nádor u. 34. I/1.